

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİNDE İNOVATİF
DÜŞÜNMEYE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ: İSTANBUL/KARTAL
İLÇESİ ÖRNEĞİ

Didem Merve Engil

Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Yönetimi ve Denetimi
Yüksek Lisans Tezi

Yeditepe Üniversitesi

2023

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİNDE İNOVATİF
DÜŞÜNMEYE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ:
İSTANBUL/KARTAL İLÇESİ ÖRNEĞİ

Didem Merve Engil

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Ü. Şefika Melike Çağatay

Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Yönetimi ve Denetimi
Yüksek Lisans Tezi

Yeditepe Üniversitesi

2023

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİNDE İNOVATİF
DÜŞÜNMEYE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ:
İSTANBUL/KARTAL İLÇESİ ÖRNEĞİ

Onaylayanlar:

Dr. Öğr. Ü. Şefika Melike Çağatay
(Tez Danışmanı)
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)

.....

Prof. Dr. Ayşe Münire Erden
(Yeditepe Üniversitesi)

.....

Dr. Öğr. Ü. Onur Seçkin

.....
(Yeditepe Üniversitesi)

Onay Tarihi: 31/08/2023

İNTİHAL

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Ad Soyad Didem Merve Engil

İmza

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; okul öncesi öğretmenlerinin inovatif düşünme eğilimleri ile sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırma nitel yöntem kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın deseni olarak yorumlayıcı fenomenoloji kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim-öğretim yılı içerisinde İstanbul, Kartal ilçesinde bulunan resmi ve özel okul öncesi kurumlarında çalışan gönüllü okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından oluşturulan görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmada 18 öğretmen ile yüz yüze görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşme sırasında araştırmacı tarafından katılımcıların izni doğrultusunda ses kaydı alınmış ve deşifresi yapılmıştır. Araştırma sonucunda; öğretmenlerin kendi görüşleri doğrultusunda, eğitimde inovatif düşünce temelli yöntem ve etkinlikler kullanılmasının sınıf yönetimini olumlu etkilediği belirtilmiştir.

Anahtar kelimeler: inovatif düşünce, sınıf yönetimi, okul öncesi eğitimi

ABSTRACT

The purpose of this research is to examine the relationship between preschool teachers' innovative thinking dispositions and classroom management skills. The research was carried out using the qualitative method. Interpretive phenomenology was used as the design of the research. The study group of the research consists of volunteer preschool teachers working in public and private pre-school institutions in Kartal/Istanbul in the 2022-2023 academic year. The research data were collected through the interview form created by the researchers. In the research, face-to-face interviews were conducted with 18 teachers. During the interview, a voice recording was taken and deciphered by the researcher in line with the permission of the participants. As a result of the research; In line with the teachers' own views, it was stated that the use of innovative thinking-based methods and activities in education positively affects classroom management.

Keywords: innovative thinking, classroom management, preschool education

İÇİNDEKİLER

İNTİHAL.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
TABLolar.....	x
BÖLÜM BİR.....	1
Giriş.....	1
1.3.Araştırmanın Amacı:	4
1.4.Araştırmanın Alt Amaçları:	4
1.5.Araştırmadaki Varsayımlar.....	5
1.6.Sınırlılıklar.....	5
1.7.Tanımlar:	5
BÖLÜM İKİ.....	6
LİTERATÜR TARAMASI VE YAPILAN ARAŞTIRMALAR	6
2.1. Okul Öncesi Eğitim	6
2.2. Okul Öncesi Öğretmeni	7
2.4. Sınıf Yönetimi Modelleri.....	9
2.4.1. Geleneksel Model:	9
2.4.2. Tepkisel Model:	9
2.4.3. Önleyici Model:	10
2.4.4. Gelişimsel Model:	10
2.4.5. Bütünsel Model:	10
2.5. İnovasyon.....	11
2.6. İnovatif Düşünce.....	15
2.7. Eğitimde İnovatif Düşünce	15
2.8. Yapılan Ulusal ve Uluslararası Çalışmalar	17
BÖLÜM ÜÇ.....	19

YÖNTEM.....	19
3.1. Araştırmanın Yöntemi	19
3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu:.....	19
3.3. Veri Toplama Aracının Hazırlanması.....	21
3.3.1. Veri Toplama Süreci	22
3.4. Araştırmanın İnanırlık ve Tutarlılığı	24
3.5. Verilerin Analizi	25
3.5.1. Yorumlayıcı fenomenolojik analiz (YFA).....	27
3.5.2. Araştırmacının Rolü	27
BÖLÜM DÖRT.....	28
BULGULAR	28
4.1. “Öğretmenlerin Sınıf Yönetiminde Kendilerinde Güçlü ve Zayıf Buldukları Yönlerin Nedenleri Nelerdir? Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	28
4.1.1. Kategori 1 Öğretmenin Bireysel Özelliklerine Yönelik Yönler	29
4.1.2. Kategori 2 Öğretmenin Eğitim Anlayışına Yönelik Yönler	30
4.1.3. Kategori 1 Sınıf Koşullarına Yönelik Yönler	31
4.1.4. Kategori 1 Öğretmenin Bireysel Özelliklerine Yönelik Yönler	32
4.2. “Öğretmen Görüşlerine Göre Başarılı Sınıf Yönetimi İçin Gerekli Unsurlar Nelerdir? ” Alt Problemine İlişkin Bulgular	33
4.3. “Sınıf İçerisinde inovatif düşüncenin kullanılabileceği alanlar nelerdir?” Alt Problemine İlişkin Bulgular	37
4.4. İnovatif düşünce yapısına sahip öğretmen nitelikleri nelerdir?’ Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	41
4.5. Sınıf Yönetimini Kolaylaştırmak Adına Kullanılan İnovatif Düşünce Temelli Yöntemler Nelerdir? ‘ Alt Problemine İlişkin Bulgular	45
4.6. “İnovatif Düşüncenin Sınıf Yönetimine Sağladığı Faydalar Nelerdir?” Alt Problemine İlişkin Bulgular	50
BÖLÜM ALTI	56

TARTIŞMA VE SONUÇ.....	56
ÖNERİLER.....	60
KAYNAKÇA.....	61
EK A: GÖRÜŞME FORMU.....	65
EK B: ETİK KURUL ONAYI.....	68
EK C: ANKET VE ARAŞTIRMA İZNİ.....	69
EK D: BENZERLİK RAPORU.....	70

TABLÖLAR

Tablo 1 İnovasyon Tanımları (Elçi, 2007)	11
Tablo 2: İnovasyonun Sınıflandırılması	14
Tablo 3 Katılımcıların Özellikleri	20
Tablo 4 Görüşme Süreci.....	23
Tablo 7 Öğretmen Görüşlerine Göre Başarılı Sınıf Yönetimi İçin Gerekli Unsurlar.....	34
Tablo 8 Sınıf İçerisinde İnovatif Düşüncenin Kullanılabileceği Alanlar	38
Tablo 9 İnovatif düşünce yapısına sahip öğretmen nitelikleri.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Tablo 10 Sınıf Yönetimini Kolaylaştırmak Adına Kullanılan İnovatif Düşünce Temelli Yöntemler...	45

ŞEKİLLER

Şekil 1 Görüşme Formu Hazırlama Aşamaları	21
Şekil 2 Veri Toplama Süreci	22
Şekil 3 Verilerin Analiz Süreci	26

BÖLÜM BİR

Giriş

21.yüzyıl dünyasında problem çözebilen, iş birliği içerisinde çalışabilen, teknolojiyi aktif kullanabilen, eleştirel ve inovatif düşünebilen bireylere ihtiyaç duyulmaktadır (Partnership for 21st Century Skills, 2010). Bu bağlamda inovasyon 21. yy becerileri arasında önemli bir yer almıştır. İnovasyon, üretimde dışa bağılılığın azaltılmasına ve üretimin artırılmasına katkı sağlamaktadır. İnovatus sözcüğünden türemiş olan inovasyon; yeni fikrin, tasarımın, ürünün ortaya koyulması veya yeni ürünün, tasarımın ve fikrin geliştirilmesidir. Altan (2018) inovasyonu yalnızca ürün veya hizmet olarak değil, bununla birlikte yeni fikirlerin uygulanması ile ilgili bir süreç olarak tanımlamıştır.

İnovasyon birçok alanda etkiye sahip olduğu gibi eğitim alanında da bu etkiyi sürdürmektedir. Eğitim doğuşundan bugüne değin inovasyon ile süregelen bir ilişkiye sahiptir. MEB (2009) programında “daha önce çözülmemiş problemleri çözüme kavuşturmak veya yetersiz kalan çözümler için yeni fikirler geliştirmek, hizmet sürecinde yeni yöntemleri uygulamaya başlamak ile inovasyon yapılabileceği” belirtilmiştir. Toplumun her alanda gelişimi için inovasyon ve eğitim ilişkisine ihtiyaç duyulmaktadır. Toplumun inovatif bireylerden oluşması, inovasyonun yaygınlaştırılması ve etkili üretime geçilmesi büyük oranda eğitim ile bağlantılıdır. Bireyin yaratıcılığı ve yetenekleri inovasyonun temel unsurları arasında yer alırken eğitim kaynak alınmaktadır (Looney, 2009).

Eğitimde inovatif düşünce; eğitim ve öğretim süreçlerinin niteliğini artırır, bireysel gelişimi ve dönüşümü destekler, bireylerin potansiyellerini açığa çıkarmada yardımcı olur. Eğitimin nitel ve nicel yetersizliği bireylerin yetiştirilme sürecini olumsuz etkiler. Eğitimde inovatif düşünce ile birlikte eğitimin niteliği ve niceliği artırılarak bireyin gelişimi ve eğitimine katkıda bulunulur. Eğitimde inovatif düşünceyi sağlayacak olan kişiler öğretmenlerdir. Öğretmenlerin bu sürece ilişkin gelişime ve değişime açık olması önem arz etmektedir (Tüm, 2020).

Bireylerin inovatif düşünme becerileri kazanması için eğitim sürecinde bu becerileri aktif olarak kullanıyor olması gerekmektedir. Bunun için hem öğretmenin inovatif düşünme becerisine sahip olması hem de eğitim ortamının, materyallerin buna uygun kullanılması gerekmektedir. Uygun eğitim ortamı ise başarılı bir sınıf yönetimi ile mümkündür. Sınıf

yönetimi kurulamayan gruplarda eğitim süreçleri başarı ile tamamlanamamaktadır. Bu sebeple öğretmenin etkili bir sınıf yönetimi kurması gerekmektedir (Mallett, 2019).

Eğitimciler olarak her zaman çocuk-öğretmen ve eğitim sürecini bir bütün olarak değerlendirmekteyiz. Çocukların aktif katılım sağladığı eğitim süreçlerin ilk koşulu çocukların temel ihtiyaçlarının giderilmesi ve uygun eğitim ortamının sağlanmasıdır. Uygun eğitim ortamı ise öğretmen tarafından sağlanan etkili bir liderlik ve uygun bir sınıf iklimi ile mümkündür. Sınıf yönetimini başarılı bir biçimde gerçekleştiriyor olmak öğrenciyi güvende hissettirir ve eğitim sürecine katılmasını sağlar. Eğitim sürecine katılan ve gruba uyum sağlayan çocuk, eğitim çıktılarını içselleştirir ve bireysel potansiyelini gerçekleştirir (Sands, Carr, & Lee, 2012).

Etkili bir eğitim ve iletişim örüntüsü gerçekleştirmek amacına dönük tüm etkinlikler olarak ifade edilen sınıf yönetimi, öğretimin sağlıklı yürütülmesi açısından önemlidir. Etkili bir sınıf yönetimi için gerekli olan eğitim süreçlerinin düzenlenmesinden ve yürütülmesinden öğretmen sorumludur. Öğretmenlerin, öğretim etkinliklerini gerçekleştirirken kural koyma, çocuklarla sağlıklı iletişim kurma, istenmeyen davranışları değiştirme, etkili zaman yönetimi ve sınıf düzeni gibi sınıf yönetimi konularında beceri kazanmaları gerekmektedir. Öğretmenin sınıfta pozitif atmosfer yaratmak için oynayacağı rol, iyi organize edilmiş bir yönetime dayanmaktadır. Öğretmenlerin etkili sınıf yönetimi; öğrenci başarısı ve okula karşı olumlu tutum geliştirme üzerinde etkilidir (Akgün, Yazar, & Dinçer, 2011).

Eğitim sürecinde çocuğu merkeze koymak; çocuk açısından onu aktif kılarak eğitimi içselleştirmesine neden olur. İçselleştirilmiş bir eğitim bireyi çok yönlü geliştirir. Çocuğu merkeze koyduğumuz eğitim süreçlerinde öğretmenin sınıf yönetimi etkin bir şekilde sağlaması gerekmektedir. Çocukların eğitim sürecine belli bir disiplin içerisinde katılması, yaratıcı ve yenilikçi düşünceyle deneyimler kazanması etkili bir sınıf yönetimi ile sağlanmaktadır (McLean, 1997).

Erken çocukluk döneminde sınıf yönetimi sağlanırken öğretmenler genel olarak farklı yöntemler deneyimlemektedir. Çocuklar yetişkinlerden farklı öğrenme süreçlerinden geçmekte ve farklı ihtiyaçları olabilmektedir. Erken çocukluk döneminde eğitim süreçleri farklı yaklaşım ve yöntemlerin kullanıldığı, çocukların bireysel ihtiyaçlarına hitap edildiği sınıf yönetimi ile başarılı bir şekilde yürütülmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin hitap ettikleri grubu iyi tanıması ve çağın ihtiyaçlarına hitap eden, yenilikçi uygulamaların kullanıldığı sınıf yönetimi yöntemlerini kullanması gerekmektedir (Swaminathan, 1996).

Literatürü incelediğimizde; sınıf yönetimi ve inovatif düşünmenin eğitim alanında oldukça etkin olduğunu görmekteyiz. Bu nedenle araştırma; hem literatüre hem de öğretmen ve öğrenci etkileşimine olacağı katkıdan dolayı sınıf yönetiminde inovatif düşünce ekseninde etrafında gerçekleştirilmiştir.

1.1.Araştırmanın Önemi:

Latince kökenli, ‘inovatus’ tan türemiş olan inovasyonun anlamı ‘‘Hayatın her alanında yeni yöntemlerin kullanılması’ dır. Daha önceden denenmemiş, bulunmamış fikir ve yöntemlerin toplumsal, kültürel ve idari durum ve ortamlarda kullanılmasıdır (Elçi, 2007).

Başka bir tanımda inovasyon temelinde farklı öznelerin etkileşimde bulundukları ve farklı bilgilerin, çözümlerin; farklı biçimlerde bir araya getirildiği bir süreçtir (Tuncel, 2012:113).

Öğretmen ve öğrencilerin farklı mekânlarda aynı veya farklı zamanlarda iletişim kurmalarıyla gerçekleştirilen uzaktan eğitim (Odabaş, 2003) günümüzde internet ve televizyon aracılığıyla verilmektedir. Bu durum eğitim sürecinde farklılık olarak algılansa da birçok sorunu da beraberinde getirmektedir. Beraberinde getirdiği sorunlara da öğretmenlerin; eğitimin amacını gerçekleştirmesi için farklı ve yenilikçi çözümler bulması gerekmektedir (Akyavuz & Çakın, 2020).

Eğitim alanında gerçekleşen yeniliklerin başarısının kaynağı büyük oranda öğretmenin anlayışı, kalitesi ve niteliğiyle ilişkilidir. Öğretmenin; öğretim yöntem ve tekniklerinde, çocuklarla olan etkileşimde yenilik düşüncesine sahip olması öğrencinin akademik başarısına çok etkisi bulunmaktadır. Bu anlamda öğretmenlerin mesleki olarak yenilik içerisinde olması, meslek gündemini takip etmesi gerekmektedir (Cohan & Honigsfeld, 2011).

Alanının güncel gelişmelerini takip eden, süreçte öğrencilere aktif rol veren, eğitim yöntem ve tekniklerinde ihtiyaca yönelik yenilikler yapabilen, bilgi ve deneyim paylaşımında yeni yaklaşımları kullanabilen, mevcut düzende değişiklik yapıp yeni düzen ve beceriler kazandırabilen öğretmenler, yenilikçi öğretmenlerdir (Kocasaraç & Karataş, 2018).

Okul öncesi eğitimde kalitenin oluşmasında ve çocukların bu ilk okul deneyimlerini olumlu kılmakta en kritik rol, programın uygulayıcısı olan öğretmene düşmektedir. Çünkü erken çocukluk deneyimlerinin kalitesi, öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin yeterlilikleriyle yakından ilişkilidir. Sınıf yönetimi konusunda yeterli ve etkili bir okul öncesi öğretmeni zamanının çoğunu sınıfta disiplin sorunlarıyla uğraşmak yerine eğitime ayıracaktır. Bu bağlamda okul öncesi öğretmenin sınıf yönetimini tam anlamıyla gerçekleştirebilmesi adına

eğitimi gerçekleştirdiği gruba ve günümüz değişimlerine uygun yenilikçi yöntemler kullanması gerekmektedir. Günümüz çocuklarına ve eğitim anlayışına uygun olmayan yöntemler sınıf yönetiminde başarılı olamayacaktır (Güven & Cevher, 2005).

Bu araştırmanın; değişen ve gelişen dünyaya ayak uydurmanın eğitim alanında oldukça önemli olduğu günümüzde; okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetiminde inovatif düşünmeye ilişkin görüşlerine dikkat çekmesi amaçlamaktadır. İnovasyonun her alanda gerçekleştiği dünya düzeninde böyle bir çalışmanın eğitimde inovatif düşünmenin sınıf yönetimindeki yeri ve önemine dikkat çekeceği ve bu araştırma eğitimi gerçekleştiren öğretmenler ve onların görüşleri ekseninde gerçekleştirildiği için hem alan yazını, hem de öğretmenlik mesleği için önemli olduğu düşünülmektedir.

1.2.Araştırmanın Problem Cümlesi

Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetiminde inovatif düşünmeye ilişkin görüşleri nelerdir?

1.3.Araştırmanın Amacı:

Bu araştırma 2022-2023 eğitim öğretim yılı içerisinde resmi ya da özel okul öncesi kurumunda çalışan okul öncesi öğretmenlerin; sınıf yönetiminde inovatif düşünmeye ilişkin görüşlerini inceleme amacıyla yapılmıştır.

1.4.Araştırmanın Alt Amaçları:

Okul öncesi kurumunda çalışan okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine göre;

- a) Öğretmenlerin sınıf yönetiminde kendilerinde güçlü ve zayıf buldukları yönler nelerdir?
- b) Öğretmen görüşlerine göre başarılı sınıf yönetimi için gerekli unsurlar nelerdir?
- c) Sınıf içerisinde inovatif düşüncenin kullanılabileceği alanlar nelerdir?
- d) İnovatif düşünce yapısına sahip öğretmen nitelikleri nelerdir?
- e) Problem durumlarında uygulanan inovatif düşünce temelli çözümler?
- f) Sınıf yönetimini kolaylaştırmak adına kullanılan inovatif düşünce temelli yöntemler nelerdir?
- g) İnovatif düşüncenin sınıf yönetimine sağladığı faydalar nelerdir?

sorularına cevap aranacaktır.

1.5.Araştırmadaki Varsayımlar

Araştırmaya katılan bireylerin, yarı yapılandırılmış görüşme esnasında sorulan soruları içten ve samimi bir şekilde yanıtladıkları varsayılmaktadır.

1.6.Sınırlılıklar

Bu araştırma 2022-2023 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde, İstanbul ili Kartal ilçesi resmi ve özel anaokullarında çalışan ve araştırmaya gönüllülük esasıyla katılan okul öncesi öğretmenleri ile sınırlıdır.

1.7.Tanımlar:

İnovatif Düşünce: İnovatif düşünce, fikirsel boyutta yenilik üretim sürecidir. İnovatif düşünce yeni olan ya da önemli düzeyde geliştirilmiş olan fikirlerin uygulama boyutuna kapı aralayan bilişsel bir süreçten oluşmaktadır (Alkan, 2014).

Sınıf Yönetimi: Öğrencilerin eğitimsel amaçları etkili bir biçimde gerçekleştirebilmelerine, öğrenmelerini kolaylaştıracak sınıf koşullarını oluşturmaya ve geliştirmeye yönelik kurallar, kavramlar ve ilkeler grubuna sınıf yönetimi denir (Aydın, 2007).

BÖLÜM İKİ

LİTERATÜR TARAMASI VE YAPILAN ARAŞTIRMALAR

2.1. Okul Öncesi Eğitim

Çocuklar doğdukların itibaren çevrelerini öğrenmek ve keşfetmek için özel bir eğilime sahip olurlar. Yaşamın ilk yıllarını kapsayan okul öncesi dönemde beyin gelişimi ve sinaptik bağlantıların kurulma oranı oldukça yoğun ve hızlı gerçekleşir. Beynin, gelişim ve büyümenin hızlı olduğu bu dönemde çevresel etkilere en açık olduğu dönemdir. Bu bağlamda çevre, çocuğun gelişimini ve öğrenme motivasyonunu etkileyen en önemli etkenlerdendir. Çevrenin etkin olabilmesi için uyaranlar bakımından zengin olması gerekmektedir. Gelişim ve öğrenme ancak bu şekilde hızlı bir biçimde gerçekleşir. Çevre uyaranlar bakımından zengin olmadığında, çocuğun gelişim alanlarında gecikmeler görülebilir ve çocukta davranış problemleri görülmesine neden olur. Çocuğun sağlıklı bir şekilde büyümesi, gelişmesi ve öğrenme gerçekleştirebilmesi için uygun ve zengin çevresel uyaranlara, dil etkileşimlerine, olumlu sosyal ve duygusal deneyimlere ihtiyacı vardır. Bu ihtiyaçlar da ancak sağlıklı bir aile ortamı ve uygun, nitelikli bir okul öncesi eğitim ile giderilebilir (MEB, 2023).

Çocuğun gerçek yaşam tecrübelerini kazandığı çevre önce aile daha sonra ise okul öncesi kurumlarıdır. Bu sebeple okul öncesi eğitim çocuğun yaşamında kritik bir önem arz etmektedir. Okul öncesi eğitim; çocuğun yaşama başladığı günden ilköğretime başlayacağı güne kadar geçen yılları kapsamaktadır. Çocuğu bilişsel, dil, sosyal-duygusal, psikomotor ve bedensel alanlarda geliştiren, çocuğa öz bakım becerileri kazandıran, çocuğun kişilik gelişiminin gerçekleştiği, çocuğun sürekli bir şekilde geliştiği bir süreçtir. (Vural & Kocabaş, 2016)

Çocuğun yaşamının temelini oluşturan etmenlerden biri okul öncesi dönemde aldığı eğitimidir. Çocuk bu dönemde temel alışkanlıklar kazanır, kendini ve çevreyi keşfeder, sahip olduğu yetenekleri geliştirir, etkileşime girerek sosyalleşir ve zihinsel becerilerini geliştirir. Bu dönemde çocuğun sahip olduğu ve olmadığı olanaklar ileriki yaşantısı için önemli bir rol oynamaktadır (Köksal, Dağal, & Duman, 2016).

2.2. Okul Öncesi Öğretmeni

Öğretmenlik; toplumsal yaşam düzeni içerisinde, iş bölümü ile birlikte meydana gelen ve toplumsal yaşam düzeni için önemli bir konuma sahiptir. Sürekli bir değişim ve yenilik içerisinde olan günümüz toplumları için öğretmenlik, tüm yaşanan değişimlere ve yeniliklere ayak uydurulmasını sağlar. Yeniliklere ve değişimlere ayak uydurmak için eğitim etkili bir araçtır ve bu aracı aktifleştiren öğretmenlerdir. Bu önemli konuma sahip olan öğretmenler eğer mesleki anlamda yetersizse eğitimin başarılı olması mümkün değildir (Aslan & Akyol, 2006)

Öğretmen olma kavramı, yüzyıldan fazla bir süredir tartışılmaktadır. Birçok tanıma sahip olmasına rağmen eğitim sürecinin temel bileşeni olarak öğretmenlerin rolü konusunda bir fikir birliği vardır. Bu bağlamda eğitim süreci içerisinde öğretmenin rolü genellikle çocuklarla etkileşim içerisinde olan mentor, öğretici olarak tanımlanmıştır. Bu açıdan bakıldığında öğretmenler çocukların ruhunu beslerken kendi ruhlarını da beslemek zorundadır (Toran, 2017).

Okul öncesi öğretmeni çocuğun yaşamında önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle öğretmenin sahip olduğu nitelikler de önem arz etmektedir. Eğitimde önem sıralamasında başta yer almaktadır. İlk ortamı olan aileden ayrılıp okula gelen çocuğu karşılayan, onunla tüm gün vakit geçiren, çocuğun eğitiminden ve öğretiminden sorumlu olan kişi öğretmendir. Bu nedenle öğretmenlerin çocuğun eğitimi ve gelişimi adına gerekli niteliklere sahip olması gerekmektedir. Öğretmenin çocukla iyi iletişim kurabilmesi, çocukları sevmesi, mesleğinde yetkin olması, profesyonel davranması gibi birçok sahip olması gereken nitelik bulunmaktadır (Oktay, 1999).

Okul öncesi öğretmeni; sorumluluk bilinci kazanmasında, çocukların öz benliğini oluşturmada, duygularının farkına varıp onları ifade edebilmelerinde, toplum yaşamına uyum sağlamalarında, kuralları bilme ve onlara uymalarında destek olmalıdır. Eğitim plan ve programlarını hazırlayarak, tüm sürecin yürütülmesinden sorumludur. Çocukların gelişimlerini ve eğitim süreçlerini gözlemleyip, kayıt altında tutmalı ve bu kayıtları çocuğun gelişimi ve eğitimi için kullanılmalıdır (Şentürk, 2023).

2.3. Sınıf Yönetimi

Sınıflar; öğretmen ve öğrencilerin etkileşime geçtiği, her türlü eğitim faaliyetlerinin gerçekleştiği eğitim-öğretim mekânlarıdır. Çocukların öğrenim sürecini düşündüğümüzde; öğrenmelerinin çoğunun sınıf ortamlarında gerçekleştiğini söylemek mümkündür. Bu sebeple sınıf ortamları eğitim ve öğretimin niteliği için önem taşımaktadır. Öğretmenlerin; eğitim ve öğretim faaliyetlerini gerçekleştirebilmek ve sürdürebilmek için uygun iletişim diline sahip olmak, eğitimin amacına uygun etkinlikleri tasarlamak ve uygulamak, çocukların ilgi ve ihtiyaçlarının bilincinde olmak, çocuklarla bağ kurmak gibi birçok niteliğe sahip olması gerekmektedir. Öğretmenlerin eğitimi nitelikli bir şekilde gerçekleştirmek, çocukların olumlu davranışlar ve tutumlar kazanmasını sağlamak için sınıf yönetimi becerilerine sahip olması gerekmektedir (Çoban, 2022)

Sınıf yönetimi; eğitim sürecinin etkili ve nitelikli gerçekleşmesi için sınıf içi eğitim etkinliklerinin öğrenciler adına yönetilmesidir. Öğretmenin, eğitim ve öğrenim süreci için sınıf düzenini sağlamak adına kullandığı tüm yöntemler sınıf yönetimidir. Sınıf yönetiminde öğrenmenin gerçekleşebilmesi için çeşitli yaklaşımlar benimsenmekte, sınıf içi uyumun sağlanması için önleyici planlar yapılmakta, sınıf düzeni için ortaya çıkan problemler çözülmekte, sınıf içi kurallar belirlenmektedir (Kaplan, 2018).

Sınıf yönetimi; öğretmenlerin eğitim sürecini kontrol etmek adına kullandığı yöntemler olarak tanımlanmaktadır. Sınıfta eğitim ve öğretim için uygun atmosferin sağlanması öğretmenin sahip olması gereken niteliklerden biridir. Birçok öğretmenin de öğretmenliğe ilişkin endişe ve kaygısı sınıf yönetimi kaynaklı olmaktadır. Sınıf yönetimi için öğretmenlere verilen tavsiyelerin kaynakları diğer öğretmenlerin deneyimleri ve sınıf yönetimi ile ilgili yapılan yeni çalışmalar olmaktadır. İyi bir şekilde gerçekleştirilen sınıf yönetimi yalnızca çocuklar için öğrenme fırsatı değil aynı zamanda öğrenmeye karşı arzu ve ilgi sağlamaktadır. Başarısız bir şekilde gerçekleştirilen sınıf yönetiminin birçok olumsuz etkileri bulunmaktadır. Bunlar sadece sınıf için öğrenmelerinde ya da eğitim faaliyetlerinde görülmemektedir. Toplum içerisinde gereken uygun sosyal davranışların kazanılmamasında da oldukça etkilidir (Horne, Classroom Management, 1980).

Sınıf yönetiminin en öncelikli amacı çocuklara kendini güvende hissettirmektir. Çocukların kendilerini ifade etmeleri, sınıfa ait hissetmeleri için sınıf yönetiminin yarattığı ortam başarılı bir eğitim süreci için de oldukça önemli olmaktadır (Shank & Santiago, 2021).

İyi bir sınıf yönetimi için öğretmen ve öğrenciler arasında aktif bir etkileşim olması gerekmektedir. Bu etkileşim karşılıklı paylaşımdan, saygıdan oluşmaktadır. Birlikte fikir, duygu ve deneyimin paylaşıldığı sınıflarda öğretmen ve öğrenci arasında aktif bir etkileşim olduğundan söz etmek mümkün olmaktadır. Bu etkileşim beraberinde olumlu bir sınıf iklimi ve başarılı bir sınıf yönetimini getirmektedir.

2.4. Sınıf Yönetimi Modelleri

Zaman içerisinde eğitim alanındaki gelişmeler ve değişimlerle sınıf yönetimine ilişkin çeşitli yaklaşım ve modeller meydana gelmiştir. Bu modeller; birbirinden üstün olmamakla birlikte sınıf, öğrenci ve öğretmen davranışlarına ve ihtiyaçlarına göre tercih edilmektedir. Her grubun birbirinden farklı özellikleri olduğu için birbirinden farklı sınıf yönetimi modeline ihtiyacı olabilmektedir (Evertson & Emmer, 2016).

Sınıf içerisindeki eğitim ve öğretim etkinliklerini amacına uygun gerçekleştirebilmek adına; eğitim ve öğretim sürecinde sınıf yönetiminin oldukça önemli bir yeri bulunmaktadır. Her öğretmen davranışlarına, sınıfın iklimine, öğrenci gruplarına ve onlarla mevcut olan etkileşimlerine göre farklı bir sınıf yönetimi yaklaşımı benimsemektedir. Öğretmenlerin sınıf yönetimine yönelik bakış açıları ve yaklaşımlarının belli ölçütlerle gruplandırılmasıyla sınıf yönetimi modelleri meydana gelmektedir (Babaoğlu & Yıldırım, Sınıf Öğretmenlerinin Kullandığı Sınıf Yönetim Modelleri, 2011).

2.4.1. Geleneksel Model:

Eğitim ve öğretimin öğretmen merkezli olduğu model geleneksel model diye adlandırılmaktadır. Eğitim faaliyetlerinde öğretmen aktif öğrenciler de pasif olarak görev almaktadır. Tüm eğitim faaliyetleri ve öğretmen-öğrenci etkileşimleri büyük ölçüde yapılandırılmış olmaktadır. Geleneksel modelde, sınıf içi tüm otorite öğretmende olmaktadır (Aydın, 2007).

Geleneksel modelde eğitim öğretmen merkezli gerçekleşmektedir. Bu modelde; eğitim etkinlikleri yüksek oranda yapılandırılmıştır. Etkinlikler dışında çocukların birbirleriyle olan etkileşimi de öğretmen tarafında yapılandırılmış olarak sürdürülür. Geleneksel model; öğretmenin aktif, çocukların ise pasif olduğu bir modeldir (Babaoğlu, 2011).

2.4.2. Tepkisel Model:

Tepkisel modelde davranış odak noktasında olmaktadır. Sınıf yönetimi esasında davranış yönetimi anlamı taşımaktadır. Bu modelde dışsal isteklendirme temelinde ödül ve ceza, kontrol stratejileri kullanılmaktadır. Tepkisel modelde önleyici müdahaleden ziyade

sorun ortaya çıktıktan sonra müdahale edilmektedir. Sınıf içerisinde kurallar öğretmen tarafından belirlenmekte ve kurallara uymayan öğrenciler için ceza uygulanmaktadır. Bu yönüyle öğretmen merkezli bir model olmaktadır. Bu model ile ilgili olumsuz bir yön olarak öğretmenin sorun meydana geldikten sonra tepki vermesiyle çocuktan karşıt bir tepki alma ihtimali söylenebilmektedir. Bununla birlikte sınıf içerisinde çocuklarda davranış problemlerinin artması beklenmektedir (Çoban, 2022).

Sınıf yönetiminde tepkisel model; ödül-ceza yöntemiyle çocuklara sınıf kurallarını ve uygun davranışları kazandırmayı hedefler. Çocuk olumlu ya da olumsuz bir davranışından sonra sınıf lideri olan öğretmenden aldığı tepkiyle davranışlarını yapılandırır (Horne, 2006).

2.4.3. Önleyici Model:

Önleyici model; sınıf içerisinde meydana gelebilecek olumsuz davranışları önlemeyi içeren bir sınıf yönetimi modelidir. Bu modelde meydana gelebilecek sorunları ön görebilmek adına öğretmenin sınıf içerisinde çok iyi bir gözlemci olması gerekmektedir. Bunun için ise öğretmenin; çocukları oldukça iyi tanınması, onlarla yeterli düzeyde etkileşim içerisinde olması ve çocukların olumlu davranışlarını geliştirme amacına sahip olması gerekmektedir. Meydana gelen olumsuz davranışların önlenmesi için bu davranışların nedenlerine odaklanılması uygun olmaktadır. Bu şekilde olumsuz ve problem davranışlara ilişkin önlem alınlabilmektedir. Önlemsel modelde çocuklar bireysel olarak yargılanmamaktadır. Sınıf yönetimi tüm grubu içeren ve etkileyen sosyal bir süreç olarak benimsenmektedir (Gangal, 2020).

2.4.4. Gelişimsel Model:

Gelişimsel modelde; öğrencilerin hazır bulunuşluğuna, gelişim alanlarındaki düzeylerine uygun eğitim- öğretim süreçleri planlanmaktadır. Gelişimsel modele ilişkin bir sınıf yönetimi anlayışı benimseyen öğretmenin çocukların gelişim alanları bilgisine sahip olması gerekmektedir. Öğretmenin; sınıf ortamını ve eğitim faaliyetlerini çocukların gelişimlerine uygun planlaması uygun olmaktadır. Bu model çocukların ilgi ve gereksinimlerini temel almaktadır. Sınıf kuralları, eğitim süreçleri çocuğa uygun olacak şekilde planlanmaktadır (Ünal & Ada, 2011)

2.4.5. Bütünsel Model:

Bütünsel model; gelişimsel, tepkisel ve önleyici modelin harmanlandığı bir sınıf yönetimi modelidir. Bütünsel model; çocuğu merkeze almaktadır. Sınıf yönetiminin bir süreç olarak değerlendirildiği bu model; sınıf yönetimini etkileyen birçok değişken olduğunu

savunmaktadır. Bu modelde; çocukların bireysel ihtiyaçlarını ve gelişim düzeylerini göz önünde bulundurarak, çocuklara uygun yöntem ve teknikler kullanılmakta ve önleyici modelde de olduğu gibi problem durumları öngörülerek, önlemek adına harekete geçilmektedir. Bütünsel modelde; okul, aile, arkadaş etkileşimleri oldukça önemli bir yer almaktadır (Başar, 2016).

2.5. İnovasyon

İnovasyon kelimesi Latince kökenlidir. “innovatus” kelimesinden türemiştir. Yeni ve değişik bir şey yapmak anlamına gelmektedir. Buradan yola çıkarak inovasyon; tüm süreç ve işlemlerde yeni ve farklı fikirlerin, yöntemlerin kullanılmasıdır. Uygulamaya konan yeni bir hizmeti ve ürünü de kapsadığı için ekonomik gelişim ve büyümede de oldukça önemli bir yer tutmaktadır (Drucker, 1999).

Tablo 1 İnovasyon Tanımları (Elçi, 2007)

Yazar/Yazarlar	Tanım
Schmookler (1666)	Bir kurum yenir bir yöntem ya da yeni bir ürün başlatırsa bu inovasyon olmaktadır. İnovasyon, değişiklik yapılmasıdır.
Şchumpeter (1911)	İnovasyon, ülkelerin kalkınması ve devamlılığını sağlaması için gerekli tüm değişikliklerdir.
Becker/Whisler (1967)	Bir fikrin, ürünün ya da yöntemin benzer gruplar içerisinde ilk kez kullanılmasıdır.
Knight (1967)	İnovasyon, benzer grup ya da organizasyonlar içerisinde yeni olan bir değişimin gerçekleşmesidir.
Downs/Mohr (1976)	Gerçekleşen farklı uygulamalara inovasyon denmektedir.
Goldhar (1980)	Fikirlerin bulunması ve işleme konulmasıyla gerçekleşmektedir.
Freeman (1982)	İnovasyon; ticaret için yeni ve değiştirilmiş bir ürünün farklı tekniklerle, özelliklerle piyasaya sunulmasıdır.
Moore/Tushman (1982)	İnovasyon; piyasadaki biri ihtiyacın

	belirlenip bu ihtiyaca yönelik yeni bir ürün çıkartmaktır.
Rogers (1983)	İnovasyon; yeni üretilen bir düşünce, ürün ya da uygulamanın kendisidir.
Keith/Theodore (1984)	İnovasyon bir süreçtir. Bu süreçte; yeni bir fikirle başlar, bu fikir geliştirilir ve bunun sonunda pazara yeni bir ürün ya da hizmet sağlanır.
Drucker (1985)	İnovasyon bir araçtır. İhtiyaca yönelik farklı bir hizmet ya da ürün sağlar.
Rothwell/Gardiner (1985)	İnovasyon, teknolojik olarak gerçekleştirilen gelişim ve yeniliktir.
Rickards (1985)	İnovasyon, sistem içerisinde ihtiyaca göre gerçekleşen yeni fikirlerin uygulamaya konması, fikir ve ürünlerde değişiklik yapılmasıdır.
Roberts (1987)	İnovasyon; buluş ve kullanımın birleşimidir. Yeni fikirler ortaya koymak, bu fikirleri uygulamaya geçirmek ve bu süreç için çaba göstermek buluştur. Kullanım ise ticari olarak geliştirmeyi ve uygulamayı kapsar. Bu süreçte ise belli bir hedefe odaklanılır, bu hedef değerlendirilir, bu değerlendirmeler sonucunda yayılması ve kullanılması sağlanır.
Porter (1990)	İnovasyon, teknolojik olarak yeni bir iş ve yeni bir süreçtir.
West ve Farr(1990)	İnovasyon; bireylerin ya da grubun ihtiyacına yönelik, onların yararına yeni fikir, ürün ve yöntemlerin uygulanmasıdır.
Oslo Manual (2005)	İnovasyon, yeni ortaya konmuş ya da eski bir ürün ve fikrin önemli ölçüde

	değiştirilmesi ile başlayan, farklı ve yen uygulamaları içeren ve sonunda birey ve grupların ihtiyacını gideren bir süreçtir.
Kurkela’Hietanen (2008)	İhtiyaca yönelik yeni fikir, yöntem veya ürünlerin uygulamaya koyulmasıdır.

İnovasyon kavramı, günümüz dünyasında oldukça önemli bir yer almaktadır. Sosyal bilimler, sağlık bilimleri gibi birçok bilim alanında inovasyona ilişkin çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. İnovasyon kavramını benimseyen, bu kavram dâhilinde uygulamalar, değişiklikler yapan ülkeler kendilerini geliştirmekte ve önde gelen ülkeler arasına taşımaktadır. İnovasyon sağlanan her alanda kalkınma ve refah mümkün olmaktadır (Kaya, 2021).

Schumpeter’e göre inovasyon;

“Yeni bir üretim yöntemi geliştirmek”

“Yeni bir ürün ortaya çıkarmak”

“Hammadde ya da yarı mamul sağlamak için yeni kaynaklar geliştirmek”

“Yeni bir örgüt oluşturmak” gibi faaliyetleri kapsamaktadır (Akt. Akyüz, Yıldırım, & Gürsoy, 2020).

İnovasyonlar değişimi gerçekleştirme şekil ve yöntemlerine göre farklılık göstermektedirler. İnovasyon türleri Tablo 2’de tanımlanmaktadır.

Tablo 2: İnovasyonun Sınıflandırılması

No	İnovasyon Türü	Örnek	Ayrırma Ölçüsü
1	Ürün İnovasyonu	Yeni ya da geliştirilip değiştirilmiş ürünler	İnovasyon Konusu
2	Süreç İnovasyonu	Üretimde yeni bir yöntem	
3	Organizasyonel İnovasyon	Yeni ve daha önceden yapılmamış bir haberleşme yöntemi	
4	Pazarlama İnovasyonu	Satışta yeni teknik ve yöntemler	
5	Radikal İnovasyon	İçten yanmalı motor, nano tüp, mikro çip	İnovasyon Etkisi
6	Aşamalı İnovasyon	Bir teknolojiye yapılan küçük değişiklikler	
7	Modüler İnovasyon	Tuşlu telefonların dokunmatik telefonlar ile yer değiştirmesi	
8	Mimari İnovasyon	Büyük tavan fanının, küçük taşınabilir vantilatörlerle yer değiştirmesi	

(Tuncel, “İnovasyon Sistemleri ve Ekonomik Gelişme: Bursa Bölgesi İmalat Sanayinde İnovasyon Süreçleri Üzerine Bir Alan Araştırması, 2012)

2.6. İnovatif Düşünce

İnovatif düşünce 21.yüzyıl becerileri arasında yer almaktadır. Problem çözebilme, iş birliğiyle çalışabilme, teknolojiyi aktif kullanabilme, eleştirel ve inovatif düşünebilme gibi birçok beceri 21.yy bireylerinin sahip olması gereken özellikler arasında bulunmaktadır. (Skills, 2010)

İnovatif düşünce; bilişsel bir süreçtir. Mevcut olan fikirleri dönüştürme, yenileme ya da daha önce ortaya koyulmamış fikirler üretebilme olarak tanımlanmaktadır. Düşünsel boyutta yenilik üretme olarak da tanımlanan inovatif düşünce bireylerin gelecekte ilerlemeleri için konfor alanlarından çıkmalarını gerektirmektedir. Bireyin inovatif düşünceyi hayatına entegre edebilmesi için konfor alanından çıkabilmesi, mevcut olan düzene meydan okuması gerekmektedir. İnovatif düşünce; var olan fikirlerin güncellenerek ya da yeni fikirlerin üretilerek uygulamaya koyulmasını içeren bilişsel bir süreçtir (Christensen, Raynor, Dyer, & Gregersen, 2011).

İnovatif düşünce; alışlagelmiş dışı, daha önce bulunmamış yeni fikirler üretme ve bu fikirleri gerçekleştirme süreci olarak tanımlanmaktadır. Bu süreç; bireyin içsel motivasyonu, algısı, öngörileri, yeni fırsat ve problemlere ilişkin farkındalığa sahip olması, analiz ve sentez yapabilmesi, sorgulayıcı olması ve hayal kurabilmesi ile ilişkilidir. Karşılaştıkları problemlere çözüm getirirken; tercih ettikleri fikir ve yöntemlerin iyi ve kötü yanlarını görebilmeleri gerekmektedir (Duran & Saraçoğlu, 2009).

2.7. Eğitimde İnovatif Düşünce

İnovasyon hayatın birçok alanında aktif rol oynamakta ve büyük bir etkiye sahip olmaktadır. Bu etkiyi eğitim alanında da sürdürmektedir. Eğitim var olduğu ilk günden günümüze kadar inovasyonla ilişki içerisinde devam etmektedir. MEB (2009) programında inovasyonun; daha önce çözüme kavuşmamış problemleri çözüme kavuşturmak ya da çözüme ulaştırmayan yöntemler için yeni fikirler geliştirmek, yeni yöntem ve fikirleri uygulamak ile mümkün olacağını belirtmektedir. Toplumda bütünsel ve sürekli bir gelişim için eğitimde inovasyona ihtiyaç duyulmaktadır. Toplum içerisinde inovatif düşünceye sahip bireylerin olması ve inovasyonun yaygınlaştırılması için eğitim önemli bir rol oynamaktadır (Bilir, Akbaş, & Darıca, 2023).

Eğitimde inovasyon gerçekleştirmek oldukça zor bir konudur. İnovasyonun kavramsal olarak eksik ya da yanlış tanımlanması, eğitim içerisinde yapılan uygulamalara ilişkin geri bildirimlerin yeterli sürede alınmaması, yapılan uygulamalara ilişkin sonuçların uzun vadede alınması inovasyonun eğitim içerisinde gerçekleştirilmesini zor kılmaktadır (Simmons & Thompson, 2008).

İnovatif düşüncenin temelini eğitim oluşturmaktadır. İnovasyonun eğitim alanı içerisinde yer alması için eğitimcilerin yüksek bilgi ve farkındalık düzeyine sahip olması ve düşünsel olarak inovasyon alanına yoğunlaşması gerekmektedir. Böylelikle inovatif düşünebilen birey sayısında artış olabilmekte ve inovasyon-eğitim ilişkisi güçlenebilmektedir (Gümüştekin, 2009).

İnovasyon ve eğitim birbiri ile ilişkili ve etkileşim içerisinde olan iki kavramdır. Eğitimde inovasyon kişiler arası ve disiplinler arası bir boyutta ele alınarak insani boyuta ulaşmak için kullanılmaktadır. İnovasyon ile eğitimi iç içe yürütürken öğretmenin rolünü bilmek oldukça önemlidir. İlk olarak öğretmen-öğrenci rolü; öğretici-öğrenen etkileşiminden ziyade birlikte öğrenen bir takım olarak düşünülmektedir. Öğretmen inovatif düşünce sonucunda sahip olduğu yöntemlerini uygularken sorgulayıcı ve dönüştürücü olması gerekmektedir. Eğitim içinde inovasyon; mevcut durumdan farklı, yaratıcı, geleceğe ilişkin gerekli vizyona sahip olma sürecidir. Eğitimde inovatif düşünceye sahip bir öğretmen; öğrencileri öğrenen rolünden çıkartarak, öğrencilerin öğrenmelerini kendilerinin gerçekleştirmesini sağlayacak ortamı ve koşulu hazırlamaktadır (Erol, 2022).

2.8. Yapılan Ulusal ve Uluslararası Çalışmalar

Özmuşul (2012); yapmış olduğu araştırmada ‘Öğretmen Eğitiminde Yaratıcılık ve İnovasyon’ konusunu incelemiştir. Araştırma öğretmenlik eğitiminde yaratıcılık ve inovasyon konularının teorik temelini oluşturmak amacıyla yapılmıştır. Araştırma sonucunda; toplamış olduğu bilgiler ışığında yaratıcılık ve inovasyonun öğretmenlik mesleğinde oldukça önemli olduğu, birbiriyle ilişkili olduğu, yaratıcılık ve inovasyon için gerekli yeterlilikleri ortaya koymuştur.

Akyüz, Yıldırım ve Gürsoy (2020); yapmış oldukları araştırmada örgüt kültürü ile inovatif düşünce, iş tatmini ve örgüte bağlılık arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmada; örgüt kültürünün çalışanlarda inovatif düşünce geliştirme, iş tatmini ve örgüt bağlılığına etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Yapılan araştırma sonucunda, istatistiksel veriler analiz edildiğinde inovatif düşünce geliştirme, iş tatmini, örgüt bağlılığı ve örgüt kültürü arasında istatistiksel olarak anlamlı ve olumlu ilişkiler olduğu ortaya koyulmuştur.

Erbek, Asiltürk ve Kahyaoğlu (2023) yapmış oldukları araştırmada; fen bilimleri öğretmenlerinin inovatif düşünme becerilerine ilişkin öz yeterlilik algıları incelemiştir. Araştırmada öğretmenlerin inovatif düşünme becerilerine ilişkin özyeterlilik algıları cinsiyet, eğitim durumu, mesleki deneyim, hizmet içi eğitim alma durumu gibi çeşitli demografik değişkenlere göre değerlendirme yapılmıştır. Araştırma sonucunda; demografik yapıya göre öğretmenlerin öz yeterlilik algılarının değişmediği ve inovatif düşünme becerilerine ilişkin öz yeterlilik düzeylerinin yüksek olduğu ortaya koyulmuştur.

Dursun (2015) yapmış olduğu araştırmada matematik öğretimi ve inovasyon arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmasında; matematik eğitimi ve öğretimi inovasyon kavramı çerçevesinde açıklamış ve matematik öğretiminde inovatif düşünme ve yöntemlerin etkililiği ve önemini ortaya koymuştur.

Keleşoğlu ve Kalaycı (2017) yapmış oldukları araştırmada; yaratıcılık, inovasyon ve eğitim ilişkisini incelemiştir. Araştırmalarında yapmış oldukları alan yazın taraması ışığında inovasyon kavramını tanımlamış ve eğitim içerisinde nasıl uygulandığını örnekleriyle ortaya koymuşlardır. Eğitim alanında inovatif düşünce ve yöntemlerin daha etkili ve kalıcı olduğu, özellikle eğitimde sosyal inovasyonun ön planda olması gerektiği vurgulanmıştır.

Oudeweetering ve Voogt (2017) yapmış oldukları araştırmada; öğretmenlerin inovatif düşünce gibi yirmi birinci yüzyıl yeterliklerini kavramsallaştırmasının ve yasalaştırmasının müfredat yönergelerini bilgilendirebilecek boyutları nasıl oluşturduğunu keşfetmeyi

amaçlamıştır. Araştırmada; öğrencilerin yirmi birinci yüzyıl yeterliklerini geliştiren öğretmenlerin kendilerinin bildirdiği sınıf etkinliklerinin keşfedici bir faktör analizi yapılmıştır. Veriler, 2.804 ilkokul ve ortaokul öğretmenin, yirmi birinci yüzyıl yeterliklerini hedefleyen belirli sınıf etkinliklerinin algılanan oluşumu hakkında bir web anketine verdiği yanıtlardan oluşmaktadır. Araştırma sonucunda; 21. yüzyıl yeterliklerini besleyen sınıf etkinliklerinin tutarlı altı boyutunu ortaya koyuldu; dijital okuryazarlık, yenilikçi düşünme, eleştirel düşünme ve iletişim, (dijital) vatandaşlık, kendi kendini düzenleyen öğrenme ve (bilgisayar destekli) işbirlikçi öğrenme. Bununla birlikte, altı boyut arasında önemli karşılıklı ilişkiler olduğu ortaya koyuldu. Bu, öğretmenlerin yirmi birinci yüzyıl yeterliklerinin bağlantısız sınıf etkinlikleri tarafından geliştirildiğini algılamadıklarını, ancak müfredat yeniliği konusunda zaten daha bütünleştirici bir anlayışa sahip olduklarını göstermiştir.

Ligon ve Fong (2016) yapmış oldukları araştırmada tasarım okulu için inovatif düşünce temelli bir eğitim müfredatı hazırlamıştır. Uygulanan müfredat sonrasında öğrencilerin bazı yeterlilikleri kazandığı gözlemlenmiştir. Bu müfredat ile yeterlilik kazanan öğrenciler şunları yaratabilecekleri;

- İnsanlara hayati bilgi ve becerileri öğretmek için yeni yöntemler;
- İstihdam yaratmak için yeni araçlar,
- İş pazar payını ve gelirlerini artırmanın yeni yolları
- Ortaya çıkan ihtiyaçları karşılayan ürün ve hizmetler oluşturmak için yeni süreçler
- Ekonomik, sosyal ve çevresel kaynakların daha verimli ve etik olarak kullanılması için yeni yöntemler.

Nihayetinde, uygulanan inovatif program ile mezunların; çok çeşitli sosyal, teknolojik araştırmaları olumlu bir şekilde harekete geçirebilecek saf ve uygulamalı araştırma fırsatlarını belirlemek, kapsamlı bir şekilde incelemek ve çözmek için 'tasarımcı düşünceyi' güçlü bir araca dönüştürmek için gerekli bilgi, kavramsal araçlar ve becerilere sahip olacakları öngörülmüştür.

BÖLÜM ÜÇ

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma yöntemi nitel olarak belirlenmiş ve yorumlayıcı fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemi durum ve olgulara daha derin bir perspektifle bakmamızı sağlar. Araştırılmak istenilen konuya ilişkin farklı bakış açıları geliştirerek, görünen dışında problem durumlarının ortaya çıkmasına ve bu problem durumlarının anlamına ilişkin düşünce üretilmesine neden olur. Nitel yöntemle desenlenmiş araştırmalarda incelenen olay veya olgu hakkında derin bir algıya ulaşma amacı bulunmaktadır. Nitel araştırmalarda genellikle gözlem, görüşme, doküman ve söylev, kültür analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanılır (Baltacı, 2019). Fenomenolojik bir çalışma, bir kavram veya durum ile ilgili yaşanan deneyimlerin bireyler için anlamını ortaya çıkarmaktadır. Burada amaç bir durumu, olayı veya olguyu ortaya koyarken çalışmaya katılan katılımcıların bu durum, olay veya olguya ilişkin görüşlerini, ortak yönlerini açıklamaya çalışmaktır. Bir kavram ya da olay ile ilgili yaşanan bireysel deneyimleri evrensel bir bakış açısı etrafında toplamaktır (Kıral, 2021). Tüm bu nedenlerden dolayı çalışmamızda ele aldığımız konuyu daha derin incelemek ve konuya farklı bir bakış açısı ile bakmak amacıyla nitel yöntemlerden fenomenoloji deseni kullanılmıştır.

3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu:

Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden, maksimum çeşitlilik kullanılmıştır. Maksimum çeşitlilik örneklemede genelleme yapmak adına çeşitlilik sağlanması amaçlanmaz, bilakis çeşitlilik olan durumlarda ortak durum ve olguların olup olmadığını bulmak ve problem durumunu mevcut olan çeşitlilik ekseninde araştırmak amaçlanmaktadır (Marczyk, DeMatteo, & Festinger, 2005).

Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim-öğretim yılı içerisinde İstanbul, Kartal ilçesinde bulunan resmi ve özel okul öncesi kurumlarında çalışan gönüllü okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır. Maksimum çeşitliliği sağlamak adına Kartal ilçesinde bulunan 4 farklı kurum ve 2 farklı kurum türü seçilmiştir. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin özellikleri aşağıda bulunan Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3 Katılımcıların Özellikleri

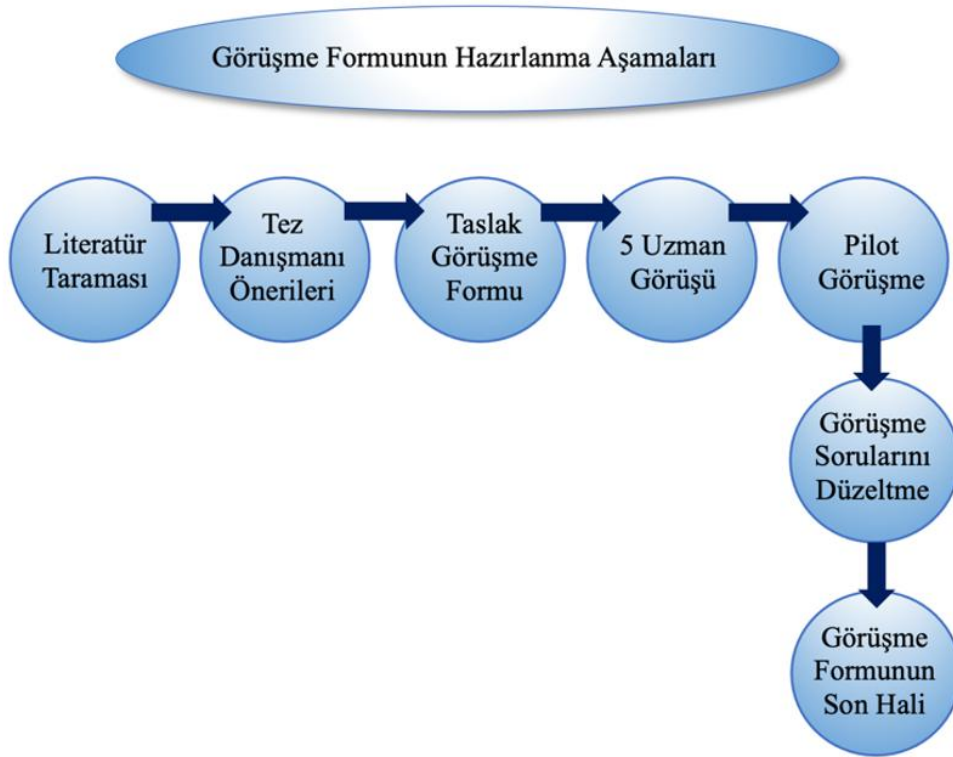
Kod Adı	Yaş	Öğrenim Durumu	Mezuni yet Yılı	Görev Süresi	Çalıştığı Kurum Türü	Çalıştığı Yaş Grubu	Sınıf Mevcudu
Öğretmen 1	39	Lisans	2005	15-20 Yıl	Resmi	5 Yaş	17
Öğretmen 2	33	Lisans	2012	10-15 Yıl	Resmi	4 Yaş	17
Öğretmen 3	35	Lisans	2004	15-20 Yıl	Özel	5 Yaş	12
Öğretmen 4	28	Ön Lisans	2014	5-10 Yıl	Özel	4 Yaş	16
Öğretmen 5	32	Lisans	2014	5-10 Yıl	Resmi	5 Yaş	25
Öğretmen 6	36	Lisans	2010	10-15 Yıl	Resmi	5 Yaş	24
Öğretmen 7	41	Lisans	2008	15-20 Yıl	Resmi	5 Yaş	25
Öğretmen 8	37	Lisans	2010	15-20 Yıl	Resmi	5 Yaş	25
Öğretmen 9	26	Lisans	2018	0-5 Yıl	Resmi	5 Yaş	25
Öğretmen 10	29	Lisans	2020	0-5 Yıl	Özel	3 Yaş	15
Öğretmen 11	28	Ön Lisans	2016	5-10 Yıl	Özel	5 Yaş	18
Öğretmen 12	28	Ön Lisans	2021	10-15 Yıl	Özel	4 Yaş	17
Öğretmen 13	23	Ön Lisans	2022	0-5 Yıl	Özel	5 Yaş	18
Öğretmen 14	30	Lisans	2018	0-5 Yıl	Özel	5 Yaş	16
Öğretmen 15	23	Ön Lisans	2020	0-5 Yıl	Özel	4 Yaş	15
Öğretmen 16	25	Ön Lisans	2018	0-5 Yıl	Özel	4 Yaş	17
Öğretmen 17	27	Ön Lisans	2021	5-10 Yıl	Özel	4 Yaş	12
Öğretmen 18	27	Ön Lisans	2017	0-5 Yıl	Özel	4 Yaş	10

Araştırmaya toplamda 18 öğretmen katılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 10'u lisans, 8'i ön lisans mezunudur. Öğretmenlerden 7'si; 0-5 yıl, 4'ü; 5-10 yıl, 2'si; 10-15 yıl ve 2'si; 15-20 yıl arası görev süreleri bulunmaktadır. Öğretmenlerden 7'si; resmi okul öncesi kurumunda, 11'i ise özel okul öncesi kurumunda görev yapmaktadır. Öğretmenlerden 10'u 5 yaş grubuyla, 7'si 4 yaş grubuyla ve 1'i 3 yaş grubuyla çalışmaktadır.

3.3. Veri Toplama Aracının Hazırlanması

Çalışma için araştırmacılar tarafından hazırlanan görüşme formu katılımcılara sunulmuştur. Öğretmenlerle yüz yüze ses kaydı alınarak yapılan görüşmede, görüşme formu sorularına cevap vermeleri istenmiştir. Verilen cevaplar ses kayıt cihazı ile kayıt altında tutulmuştur. Daha sonra verileri analiz edip betimlemek üzere alınan ses kayıtları araştırmacılar tarafından incelenmiş ve deşifresi yapılmıştır. Aşağıda bulunan Şekil 1’de görüşme formunun hazırlanma aşamaları, Şekil 2’de ise veri toplama süreci basamaklarıyla açıklanmıştır.

Şekil 1 Görüşme Formu Hazırlama Aşamaları

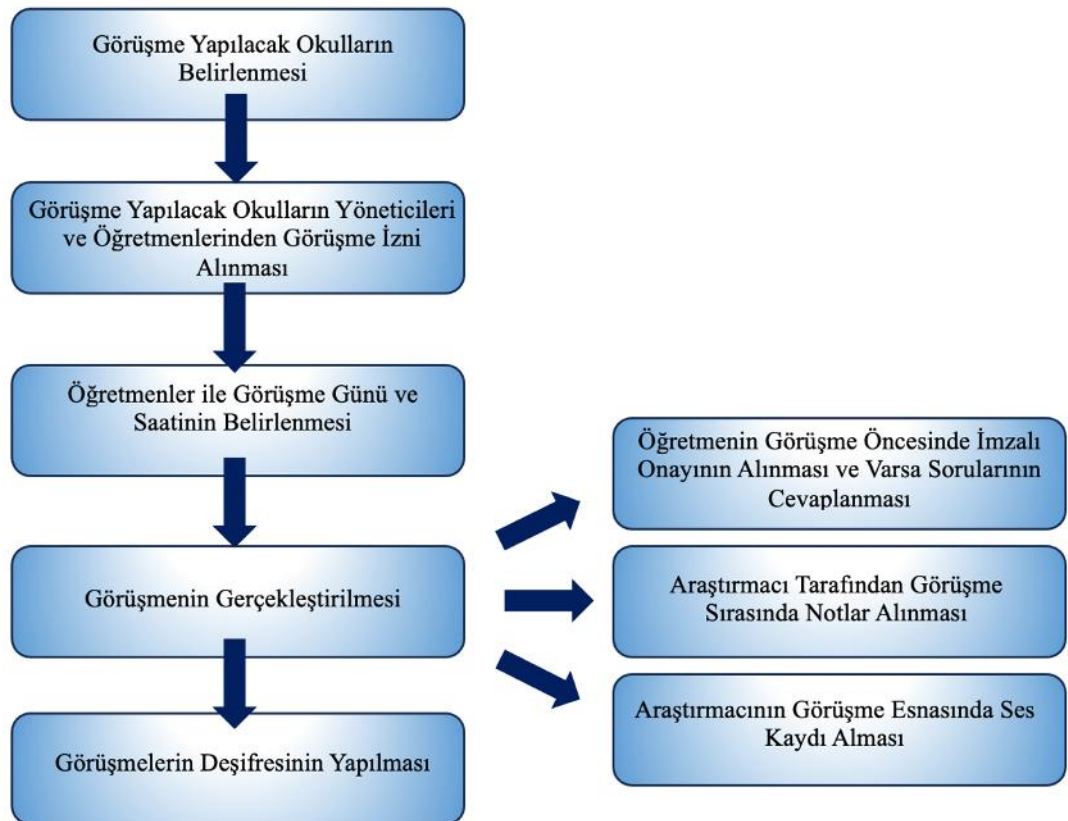

3.3.1. Veri Toplama Süreci

Veri toplama süreci görüşme yapılacak okulların belirlenmesiyle başlamıştır. Veri toplamak için izinler gerekli kurum ve kişilerden alınmıştır. Daha sonra öğretmenlerden görüşme günü için randevu alınmıştır. Görüşmeler gönüllü öğretmenlerle gerçekleştirilerek tamamlanmıştır. Daha sonra araştırmacı tarafından görüşmelerin deşifresi yapılmıştır.

Aşağıda bulunan Şekil 2’de veri toplama süreci gösterilmiştir.

Şekil 2 Veri Toplama Süreci

Aşağıda bulunan Tablo 4’te katılımcılarla gerçekleşen görüşmelerin tarihi, görüşme türü ve kayıt şekli belirtilmiştir.

Tablo 4 Görüşme Süreci

KOD ADI	GÖRÜŞME TARİHİ	GÖRÜŞME TÜRÜ	KAYIT ŞEKLİ
ÖĞRETMEN 1	24/05/2023	Yüz Yüze Görüşme	Ses Kaydı
ÖĞRETMEN 2	24/05/2023	Yüz Yüze Görüşme	Ses Kaydı
ÖĞRETMEN 3	26/05/2023	Yüz Yüze Görüşme	Ses Kaydı
ÖĞRETMEN 4	26/05/2023	Yüz Yüze Görüşme	Ses Kaydı
ÖĞRETMEN 5	31/05/2023	Yüz Yüze Görüşme	Ses Kaydı
ÖĞRETMEN 6	31/05/2023	Yüz Yüze Görüşme	Ses Kaydı
ÖĞRETMEN 7	31/05/2023	Yüz Yüze Görüşme	Ses Kaydı
ÖĞRETMEN 8	31/05/2023	Yüz Yüze Görüşme	Ses Kaydı
ÖĞRETMEN 9	31/05/2023	Yüz Yüze Görüşme	Ses Kaydı
ÖĞRETMEN 10	01/06/2023	Yüz Yüze Görüşme	Ses Kaydı
ÖĞRETMEN 11	01/06/2023	Yüz Yüze Görüşme	Ses Kaydı
ÖĞRETMEN 12	01/06/2023	Yüz Yüze Görüşme	Ses Kaydı
ÖĞRETMEN 13	01/06/2023	Yüz Yüze Görüşme	Ses Kaydı
ÖĞRETMEN 14	01/06/2023	Yüz Yüze Görüşme	Ses Kaydı
ÖĞRETMEN 15	01/06/2023	Yüz Yüze Görüşme	Ses Kaydı
ÖĞRETMEN 16	01/06/2023	Yüz Yüze Görüşme	Ses Kaydı
ÖĞRETMEN 17	01/06/2023	Yüz Yüze Görüşme	Ses Kaydı
ÖĞRETMEN 18	01/06/2023	Yüz Yüze Görüşme	Ses Kaydı

3.4.Araştırmanın İnanırlık ve Tutarlılığı

İnandırıcılık; yapılan bilimsel araştırma sonuçlarının en önemli ölçütüdür. Nicel araştırmalarda geçerlik ve güvenirlik yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Bunun yanı sıra nitel araştırmalarda geçerlik-güvenirlik farklı şekilde kullanılmaktadır. Nitel araştırmalar için kullanılan ifadeler ise inanırlık, araştırmacı yetkinliği ve sonuçların tutarlılığıdır (Krefting, 1991).

İnanırlığı gerçekleştirmenin yolu uzun zamanlı etkileşim ile mümkün olmaktadır. Araştırmacı, çalışmanın gerçekleştiği ortamda bulunmalıdır. Bu sayede araştırmacı önyargılarını kontrol altında tutabilir ve katılımcıların görüş ve yorumlarına ilişkin daha etkili bir anlayış geliştirebilir. Çalışma yapılan gruptaki katılımcılar, görüşme süresinde ilk önce araştırmacının etkisine açık olabilmektedir. Görüşme sırasında zaman geçtikçe kendilerini daha güvende hissedip belirttikleri görüşlerde ve verdikleri cevaplarda daha gerçekçi ve samimi olabilmektedir (Speziale, Streubert, & Carpenter, 2011).

Nitel araştırmalarda tutarlılık; güvenirlik, doğruluk ve öngörülebilirlik anlamına gelmektedir. Araştırma bulgu ve sonuçlarının katılımcı görüş ve cevaplarını yansıtması araştırmanın tutarlılığı ile ilgili olmaktadır. Tutarlılık; araştırma, aynı katılımcılarla farklı bir zaman diliminde, aynı araştırma içeriğiyle tekrarlandığında aynı veya benzer sonuçlara ulaşmaktır (Lincoln & Guba, 1985).

Araştırmanın inanırlık ve tutarlılığının sağlanması amacıyla aşağıda hususlara dikkat edilmiştir. Bu hususlar;

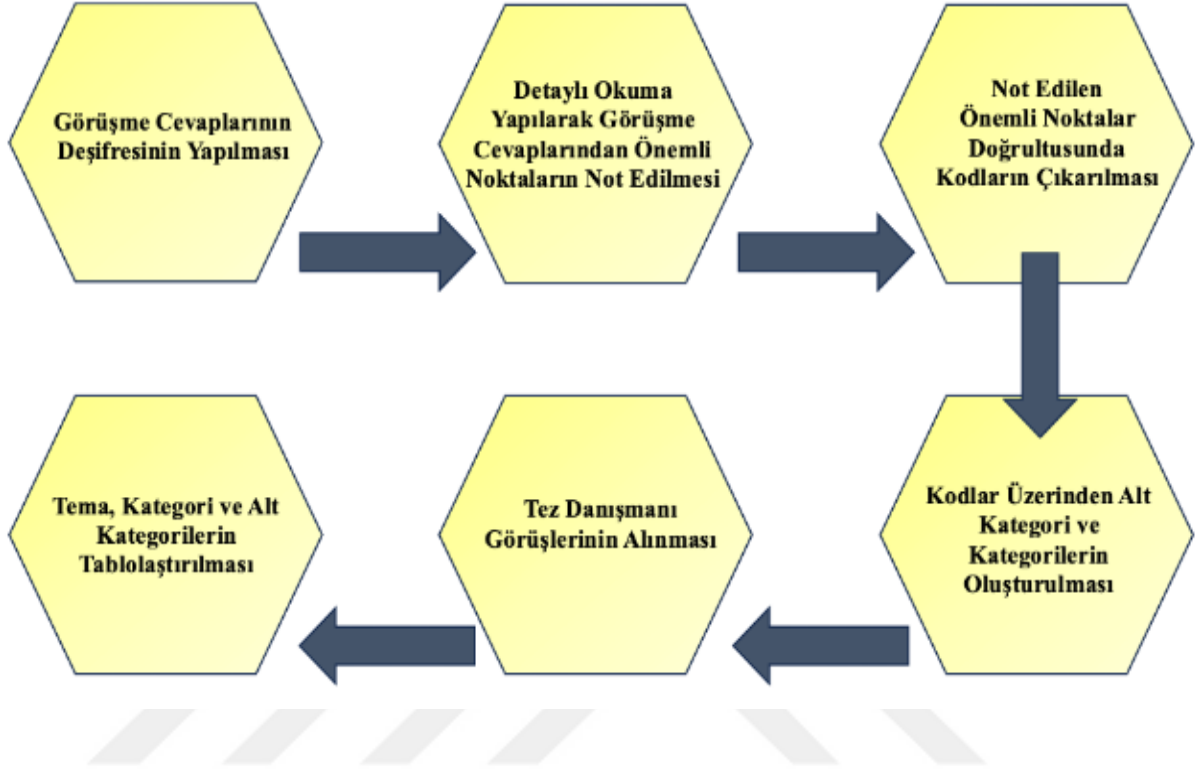
- Literatür taraması ve danışman görüşü doğrultusunda görüşme form soruları hazırlanmıştır,
- Görüşme form sorularının araştırmanın amacına uygun, katılımcılar tarafından kolay anlaşılır olmasına özen gösterilmiştir,
- Görüşme formu için 5 uzman görüşü alınmıştır,
- Uzman görüşünden sonra pilot görüşme yapılmıştır,
- Pilot görüşme sonrasında tekrar tez danışmanı önerileriyle görüşme form sorularının son hali oluşturulmuştur ve görüşmelere başlanmıştır.
- Görüşme katılımcıların daha rahat ve özgür hissedebilmesi, samimi cevaplar verebilmesi adına sohbet havası içerisinde gerçekleştirilmiştir.
- Görüşme sırasında notlar tutulmuş ve ses kaydı alınmıştır.

3.5.Verilerin Analizi

Walcott (1994) adlı araştırmacı nitel ve nicel araştırma yöntemleri arasındaki en belirgin farkın veri analiz süreci olduğunu öne sürmektedir (Özdemir, 2010). Daha çok Sosyal Bilimler araştırmalarında kullanılan bir yöntem olan “Nitel Araştırmalar”da veri analizi üzerinde çalışma yapılan veriyle ilgili anlam üretmek ve veri bütününe neyin temsil edildiğine dair açıklamalar geliştirmek amacıyla yapılan bir sınıflandırma ve yorumlama sürecidir (Çelik, Baykal ve Memur, 2020). Yapılan her nitel araştırma kendi alanına özel farklı özellikler taşır. Bu nedenle araştırmayı yapan kişi elde ettiği verileri gözden geçirerek, veri analiz planı geliştirir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Verilerin analizinde "Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz Metodu" kullanılmıştır.

Araştırmada 18 öğretmen ile yüz yüze görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşme sırasında araştırmacı tarafından katılımcıların izni doğrultusunda ses kaydı alınmış ve deşifresi yapılmıştır. Deşifresi yapılan katılımcı cevaplarının, araştırmacı tarafından detaylı okuma yapılarak önemli noktaları not edilmiştir. Not edilen noktalar doğrultusunda temalar ve alt kategoriler oluşturulmuştur. Tema ve alt kategoriler tablo haline getirilerek tez danışmanının da görüşlerinin alınmasıyla kod kılavuzları oluşturulmuştur. Aşağıda bulunan Şekil 3'te araştırmanın veri analizi süreci basamaklarıyla açıklanmıştır.

Şekil 3 Verilerin Analiz Süreci

3.5.1. Yorumlayıcı fenomenolojik analiz (YFA)

YFA araştırmalarında veri analizi, katılımcıların yaşam deneyimleri ve bu deneyimlere yüklenen anlamları açığa çıkarmaya yöneliktir. Bu amaçla yapılan analizlerde elde edilecek verilerin kavramsallaştırılması ve verilere yönelik temaların bulunması amaçlanmaktadır. Sonuçlar sunulurken betimsel bir dil kullanılmakta ve birebir alıntılara yer verilmektedir. Bunun yanısıra ortaya çıkan temalar doğrultusunda bulgular araştırmacı tarafından açıklanmakta ve yorumlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu çalışmada, YFA'nın ilke ve özelliklerine dikkat ederek analizler yapılmıştır. Yapılan görüşmeler esnasında alınan ses kayıtları bilgisayar ortamında deşifre edilmiş ve depolanmıştır. Ardından YFA analiz aşamaları adım adım uygulanmıştır. Bu adımlar sırayla şu şekildedir: Deşifre sonucu oluşan dökümanlar araştırmacı tarafından tekrar tekrar okunur. Dökümanların sağ ve sol kenar boşluklarına önemli görülen noktalar not şeklinde yazılır. Sonrasında açığa çıkan temalar kendi aralarında ilişkilendirilerek alt ve üst temalar oluşturulur. Bu işlemler bütün katılımcılar için sırayla yapılır ve tamamlanır. Son olarak bütün katılımcıların işlemleri tamamlandıktan sonra açığa çıkan temalar karşılaştırılır ve temalar listesi oluşturulur (Akgün, Keskin, Aksoy, & Fidan, 2022).

3.5.2. Araştırmacının Rolü

Nitel araştırmalarda, araştırmacının rolü; dışarıdan gözlemek yerine bizzat katılımcılarla görüşmek, yeri geldiğinde katılımcıların deneyimlerini paylaşmaktır. Kazandığı bilgi ve tecrübeleri ise veri analizi kısmında kullanabilmektedir (Yıldırım, 1999).

Araştırmacı; özel bir anaokulunda yöneticilik yapmaktadır. Araştırmacı sekiz senelik öğretmenlik geçmişi ve dört yıllık yöneticilik deneyimiyle öğretmenleri süreç içerisinde gözlemleyip, bire bir eğitim süreçlerine tanık olmuştur.

Araştırmacı; kendi görev yaptığı kurum haricinde resmi ve özel anaokullarında çalışan öğretmenlerle araştırmayı bire bir görüşerek gerçekteşirmiştir.

Görüşmelerin samimi ve güvenli bir ortamda gerçekteşmesine dikkat edilmiştir. Araştırmacı görüşme sürecinde öğretmenleri yönlendirmemiştir.

BÖLÜM DÖRT

BULGULAR

Bu bölümde araştırmaya katılan 18 öğretmene yöneltilen sorular doğrultusunda elde edilen veriler tablo halinde sunulmuştur.

4.1. ‘‘Öğretmenlerin Sınıf Yönetiminde Kendilerinde Güçlü ve Zayıf Buldukları Yönlerin Nedenleri Nelerdir? Alt Problemine İlişkin Bulgular

Yapılan içerik analizi doğrultusunda öğretmenlerin sınıf yönetiminde kendilerinde güçlü buldukları yönler, öğretmen görüşüne göre; öğretmenin bireysel özelliklerine yönelik yönler ve öğretmenin eğitim anlayışına yönelik yönler olmak üzere iki ayrı kategoriye ayrılmıştır. Öğretmenin bireysel özelliklerine yönelik yönler kategorisinin alt kategorileri; sınıf hakimiyetinin iyi olması, kararlı tutum sergilemek ve sabırlı olmak olarak incelenmiş, öğretmenin eğitim anlayışına yönelik yönler kategorisinin alt kategorileri ise adil olmak, sınıf içerisinde demokratik ortam oluşturmak ve sınıf içerisinde pozitif otorite kullanmak olarak incelenmiştir.

Tema 1	Öğretmenlerin sınıf yönetiminde kendilerinde güçlü buldukları yönler	
Kategori 1	Öğretmenin Bireysel Özelliklerine Yönelik Yönler	<u>Alt Kategori</u> • Sınıf hakimiyetinin iyi olması • Kararlı tutum sergilemek • Sabırlı Olmak
Kategori 2	Öğretmenin Eğitim Anlayışına Yönelik Yönler	<u>Alt Kategori</u> • Adil Olmak • Sınıf içerisinde demokratik ortam oluşturmak • Sınıf içerisinde pozitif otorite kullanmak

4.1.1. Kategori 1 Öğretmenin Bireysel Özelliklerine Yönelik Yönler

Öğretmenlerin sınıf yönetiminde kendilerinde güçlü buldukları yönler temasının öğretmenlerin bireysel özelliklerine yönelik yönler kategorisinde sınıf hakimiyetinin iyi olması, kararlı tutum sergilemek ve sabırlı olmak olarak üç alt kategori bulunmaktadır. Sınıf hakimiyetinin iyi olması, kararlı tutum sergilemek ve sabırlı olmak alt kategorilerine ilişkin öğretmen görüşlerine göre;

Öğretmen 3 sınıf yönetiminde güçlü yönlerinde mizacın öneminden şu sözlerle bahsetmiştir: *“Güçlü yönlerim sabırlı, sessiz ve sakin derim. Bence bu benim en güçlü yanlarım.”*

Bu kısımda ise öğretmenlerin sınıf yönetiminde güçlü yönleri olarak çocuklarla iletişim ile ilgili görüşleri paylaşılmıştır: “Çocuklarla iyi bir iletişim kurduğumu düşünüyorum. Hani çocuklar benden korkmak çekinmek yerine hani benim o an rahatsız olduğumu anlayabiliyorlar mesela bir bakışından bile. Aslında o an neyi yanlış yaptığını çocuk anlayabiliyor. Hani iyi bir iletişim kurduğumuz için. Mesela çocuğa kızmak yerine hani bakmam yeterli oluyor. Hani o an ne yaptığını anlaması için.” (Öğretmen 9)

“Veli ve çocuklarla olan iletişimim yüksek olduğu için bu yüzden çocuklarla iyi anlaşıyorum. Burada kendimi iyi görüyorum açıkçası.” (Öğretmen 13)

“ Güçlü yönlerim, çocuklarla iletişimim. Onlar gibi düşündüğüm için onlara yönelik birazcık davranırım. Kişisel yapım olarak biraz sakinim. Daha yumuşak olduğum için hakimiyette zorlandığımı bu sene gördüm. Hareketli ve daha lider ruhlu çocuklarda bir tık daha disiplinli, daha sert mizaçlı olmak gerekiyor. Hani bu kötü anlamda değil ama daha dik durmak gerekiyor. Ben de yapı gereği biraz daha yumuşak ve naif olduğum için orada birazcık zayıf kaldım.” (Öğretmen 15)

“ Şöyle sınıf yönetimimde birazcık benim bu seneki sınıfım bir tık, biraz zor bir sınıftı. Çünkü neden farklı bir öğretmenin sınıfını aldım. Çocuklarla iletişim kurmak en başında benim için çok önemli. Kendimin de güçlü olduğum yönlerden bir tanesi çok güler yüzlüyümdür, çocuklarla çok içli dışlı olduğumu düşünüyorum. Bu benim için çok velilerimden de aldığım geri dönüşlere dayanarak da çok iyi bir iletişim kurduk. İletişime çok açığım. Bu konuda çok güçlü olduğumu düşünüyorum. Çocuklarla olan iletişim, velilerle olan iletişimimde. Bu da sınıfın içerisine yansıyor. Bir öğretmen hangi ruh halindeyse bunu çocuğa nasıl yansıtıyorsak, benim böyle sürekli pozitif olmam benim için çok güçlü yönlerinden biri

ve bunun da çocuğa yansıdığını düşünüyorum. Çok güçlü bir bağ kurmuştuk o zamanlar.’’
(Öğretmen 17)

Öğretmenler sınıf yönetimindeki güçlü yönlerinden bahsederken öğrencilere karşı sabırlı olmalarına, sınıf hakimiyetlerinin iyi olmasına, kararlı tutum sergilemelerine yer vermişlerdir. Birkaç öğretmen ise sınıf yönetimindeki güçlü yönleri konusunda çocuklarla iletişimin önemini vurgulamıştır.

4.1.2. Kategori 2 Öğretmenin Eğitim Anlayışına Yönelik Yönler

Öğretmenlerin sınıf yönetiminde kendilerinde güçlü buldukları yönler temasının öğretmenlerin eğitim anlayışına yönelik yönler kategorisinde adil olmak, sınıf içerisinde demokratik ortam oluşturmak ve sınıf içerisinde pozitif otorite kullanmak olmak üzere üç alt kategori bulunmaktadır. Adil olmak, sınıf içerisinde demokratik ortam oluşturmak ve sınıf içerisinde pozitif otorite kullanmak alt kategorilerine ilişkin öğretmen görüşlerine göre;

Bazı öğretmenler sınıfta demokratik bir ortam yaratmanın sınıf yönetimine olumlu etkilerinden şu sözlerle bahsetmişlerdir.: *‘‘Sınıf yönetiminde özellikle demokratik bir eğitim anlayışına sahibim. Hiçbir öğrencimin diğerine karşı bir ayrımcılığı ya da bir itirazı yoktur. Bütün kararlarımızı sınıf olarak alırız, ilk okul başladığı andan itibaren kurallarımızı oluşturmakla beraber işte sınıf görevlilerimizi seçmek olsun, o günkü etkinlikte hangi seçenekler olduğunu hep birlikte karar veririz ve böyle bir eğitimin sınıf ortamına çok olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum. Çünkü çocuk kendini sınıfta daha olumlu, daha iyi ifade edebildiğinde kendini sınıfa ait hissediyor. Yani sınıfına geldiğinde çocuk oraya ait olduğunu hissedip orada karar verme yetkisi olduğunu biliyor. Kesinlikle sadece öğretmene dayalı bir eğitime karşıyım. Çocuğun yönlendirmesi gerekiyor, karar vermesi gerekiyor ve orada olumlu bir his olması gerekiyor. Yani çekinmeden kendini ifade edebileceği ortamlar benim için çok önemli.’’* (Öğretmen 1)

‘‘Sabrımın yüksek olduğunu düşünüyorum. Bu yönetimde bana destek oluyor. Onun dışında adil bir öğretmenim. Sınıfta genelde demokratik bir ortam var. O yüzden sınıf yönetiminde bu durum bana yardımcı oluyor.’’ (Öğretmen 2)

Başka bir öğretmen ise otoritenin önemini vurgulayarak bunu sınıf yönetiminde nasıl pozitif olarak kullandığından şu şekilde bahsetmiştir.: *‘‘Sınıf içinde pozitif otoriteyi her zaman kullanmaya çalışıyorum ve gerçekten çocukların üstünde çok iyi ilerlediğimi düşünüyorum bu konuda. Otoritenin olmadığı hiçbir yerde gerçek öğrenmenin sağlanmadığını düşünüyorum.*

O yüzden her zaman nötr bir şekilde bunu sağlamaya çalışıyorum. Sınıfta ve başarılı olduğumu düşünüyorum.” (Öğretmen 4)

Öğretmenler sınıf yönetimindeki pozitif yönlerini paylaşıırken, sınıfta demokratik bir ortam yaratmak, pozitif otorite kullanmak gibi kendi bakış açıları ve eğitim anlayışlarının öneminden bahsetmişlerdir.

Tema 2	Öğretmenlerin sınıf yönetiminde kendilerinde zayıf buldukları yönler	
Kategori 1	Sınıf Koşullarına Yönelik Yönler	<u>Alt Kategori</u> • Kalabalık sınıflarla baş edememe • Sınıf hakimiyetinde zorlanma
Kategori 2	Öğretmenin Bireysel Özelliklerine Yönelik Yönler	<u>Alt Kategori</u> • Planlı olmamak • Eleştiriye kapalı olmak • Ses tonunun zayıf olması • Kolay sinirlenmek

4.1.3. Kategori 1 Sınıf Koşullarına Yönelik Yönler

Öğretmenlerin sınıf yönetiminde kendilerinde zayıf buldukları yönler temasının sınıf koşullarına yönelik yönler kategorisinde kalabalık sınıflarla baş edememe ve sınıf hakimiyetinde zorlanma alt kategorileri bulunmaktadır. Kalabalık sınıflarla baş edememe ve sınıf hakimiyetinde zorlanma alt kategorilerine ilişkin öğretmen görüşlerine göre;

Öğretmen 5 sınıf yönetimindeki zayıf yönünün kalabalık sınıflarla baş edememek olmasından şu şekilde bahsetmiştir.: ‘*Aslında zayıf yönlerim yani şöyle olabilir bazen tabii ki de çocuk olduklarını ben de ne kadar öğretmen de olsam unutuyorum. Bazen maalesef o an hani çok kalabalıktan dolayı, yani mevcudun 25 olması bir anda saniyeler içinde böyle kaos ortamına dönebiliyor. Ve o anda hani onların çocuk olduğunu unutabiliyorum. Ya da hemen işte bir parmak oyunu tekerleme ya da dikkat çekici bir şey bazen aklıma gelmeyebiliyor. Bu konularda zayıf kaldığımı düşünüyorum. Hani her zaman böyle o sakinliğimi tabi ki de*

çoğunlukla koruyorum ama yani mevcudumun kalabalık olmasından sanırım belki bu olabilir.”

Öğretmen 15 ise zayıf yönlerine örnek verirken sınıf hakimiyetinde zorlandığına şu şekilde değinmiştir: *“Daha yumuşak olduğum için hakimiyette zorlandığımı bu sene gördüm. Hareketli ve daha lider ruhlu çocuklarda bir tık daha disiplinli, daha sert mizaçlı olmak gerekiyor. Hani bu kötü anlamda değil ama daha dik durmak gerekiyor. Ben de yapı gereği biraz daha yumuşak ve naif olduğum için orada birazcık zayıf kaldım.”*

Bir diğer öğretmen de yine sınıf mevcudunun fazla olmasının sınıf yönetimindeki olumsuz etkilerini şu sözlerle paylaşmıştır.: *“Kendimle ilgili zayıf yönlerim, şimdi 17 tane çocuğumuz var. 17 çocukla tek tek ilgilenmek gerçekten çok zor ve mümkün değil bazı zamanlar. Onlara zaman ayıramamam olabilir ama bu sınıf mevcudundan ve tek olmamdan kaynaklı.”* (Öğretmen 16)

Öğretmenler sınıf yönetimindeki zayıf yönlerinden bahsederken, sınıf mevcudunun fazla olması nedeniyle sınıfta kaos ortamı oluştuğunu ve öğrencilerle bireysel olarak ilgilenemediklerini paylaşmışlardır. Öğrencilere yumuşak davrandıkları için sınıf yönetiminde zorlanmalarından ise yine zayıf yönleri olarak bahsetmişlerdir.

4.1.4. Kategori 1 Öğretmenin Bireysel Özelliklerine Yönelik Yönler

Öğretmenlerin sınıf yönetiminde kendilerinde zayıf buldukları yönler temasının öğretmenin bireysel özelliklerine yönelik yönler kategorisinde planlı olamamak, eleştiriye kapalı olmak, ses tonunun zayıf olması ve kolay sinirlenmek alt kategorileri bulunmaktadır. Planlı olamamak, eleştiriye kapalı olmak, ses tonunun zayıf olması ve kolay sinirlenmek alt kategorilerine ilişkin öğretmen görüşlerine göre;

Öğretmen 1 planlı olamayışının sınıf yönetimine olan olumsuz etkisinden şu sözlerle bahsetmiştir: *“Zayıf yönlerim çok planlı olamayışım. Her şeyi spontane yapıyorum. Daha planlı gidebilirken daha esnek davranışım ve sonra baktığımda geriye döndüğümde birkaç yerde eksiğim kaldı mı? hissi oluyor. Tekrar etmem daha olası oluyor daha fazla pekişiyor. Daha fazla tekrar vermek sanki eğitimi biraz daha uzatıyor. Yani zayıf yönüm bu olabilir.”*

Bir diğer öğretmen ise eleştiriler karşısında çabuk demoralize olmasını ve bunu sınıf yönetiminde zayıf yönü olarak görmesini şu şekilde paylaşmıştır: *“Bazen çok hızlı demoralize oluyorum. Özellikle eleştiriye galiba çok açık değilim. Eğer olumsuz olursa .Yani yaptığım işi çok severek yapıyorum çünkü. Uzun yıllardır aynı zamanda anneyim de. Bu*

yüzden galiba eleştiriye çok açık değilim. Olumsuz olarak bunu söyleyebilirim.” (Öğretmen 3)

Öğretmen 9 ise ses tonunun zayıf olması nedeniyle sınıfta kendini duyurmakta zorlanmasını şu sözler ile zayıf yönü olarak açıklamıştır: *“Ses tonum biraz zayıf. Mesela ilk seslendiğimde sınıf o an bir şeyle uğraşıyorsa, gürültü varsa ilk anda duyamayabiliyorlar. Biraz yüksek sesle bağırırsam da biraz zorlanıyorum. Bir tık da böyle şey olduğumu düşünüyorum. Daha yumuşakça olduğumu düşünüyorum, kıyamıyorum.”*

Bazı öğretmenler ile zayıf yönlerine örnek olarak çabuk sinirlenmeleri ve gerilmeleri olarak şu şekillerde bahsetmişlerdir:

“Böyle aynı şeyi birkaç defa anlatınca böyle bir sinirleniyorum. Ama hani olabildiğince kendimi tutmaya, çocuklara yansıtılmamaya çalışıyorum. Zaman zaman hoşlanmasam da sesimi yükseltiyorum. Evet, bu zayıf yönüm.” (Öğretmen 8)

“Bazen böyle sınıfta yaşanan ufak tefek durumlarda geriliyorum. Çocuklara yansıtılmamaya çalışıyorum ama bazen işte yansıtabiliyorum. İşte suratım vesaire asılıyor. Onu sadece kontrol edemiyorum. Onun dışında güçsüz bir yanımda aslında. Mesela hani çocukların başına bir şey gelmemesi için hep elimizden geleni yapıp tedirgin olduğum zaman kendi içimde bir durum olabiliyor. Bunu bazen sadece çocuklara yansıtabiliyorum. O sırada kendimi bazen kontrol edemiyorum sadece bu yani bunun dışında yok.” (Öğretmen 13)

4.2. “Öğretmen Görüşlerine Göre Başarılı Sınıf Yönetimi İçin Gerekli Unsurlar Nelerdir? ” Alt Problemine İlişkin Bulgular

Yapılan içerik analizi doğrultusunda başarılı sınıf yönetimi için gerekli unsurlar öğretmenlerin görüşüne göre; öğretmen merkezli unsurlar, mesleki unsurlar, kurum merkezli unsurlar olmak üzere üç ayrı kategoriye ayrılmıştır. Öğretmen merkezli unsurlar kategorisinin alt kategorileri; öğretmenin çocuk sevgisi, öğrencinin sınıfa aidiyet duygusunu sağlama ve öğretmenin yeniliklere açık olması; mesleki unsurlar kategorisinin alt kategorileri; öğretmenin alanda uzman olması ve öğretmenin tecrübeli olması; kurum merkezli unsurlar kategorisinin alt kategorileri fiziki koşulların uygun olması, kurumun maddi imkan sağlama, sınıf içi öğrenci dağılımının orantılı olması, sınıf mevcudunun yüksek olmaması olarak incelenmiştir.

Tablo 5 Öğretmen Görüşlerine Göre Başarılı Sınıf Yönetimi İçin Gerekli Unsurlar

Tema 3	Öğretmen görüşlerine göre başarılı sınıf yönetimi için gerekli unsurlar	
Kategori 1	Öğretmen merkezli unsurlar	<u>Alt Kategori</u> • Öğretmenin çocuk sevgisi • Öğrencinin sınıfa aidiyet duygusunu sağlama • Öğretmenin yeniliklere açık olması
Kategori 2	Mesleki Unsurlar	<u>Alt Kategori</u> • Öğretmenin alanda uzman olması • Öğretmenin tecrübeli olması
Kategori 3	Kurum Merkezli Unsurlar	<u>Alt Kategori</u> • Fiziki koşulların uygun olması • Kurumun maddi imkan sağlaması • Sınıf içi öğrenci dağılımının orantılı olması • Sınıf mevcudunun yüksek olmaması

4.2.1. Öğretmen Merkezli Unsurlar

Öğretmen görüşlerine göre başarılı sınıf yönetimi için gerekli unsurlar temasının öğretmen merkezli unsurlar kategorisinde öğretmenin çocuk sevgisi, öğrencinin sınıfa aidiyet duygusunu sağlama ve öğretmenin yeniliklere açık olması olmak üzere üç alt kategorisi bulunmaktadır. Öğretmenin çocuk sevgisi, öğrencinin sınıfa aidiyet duygusunu sağlama ve öğretmenin yeniliklere açık olması alt kategorilerine ilişkin öğretmen görüşlerine göre;

Bir öğretmen başarılı bir sınıf yönetimi için gerekli unsurlardan birinin çocuklarda aidiyet duygusu oluşturmak olduğundan şu şekilde bahsetmiştir.: ‘Şimdi esnememesi gereken bazı kurallar vardır diye düşünüyorum. Yani bunlar nedir? Hani belirli bir sıra var o gün içerisinde işte onu yapabilmemiz gerekir. Ama işte yani bazen bu kurallar esniyor. Tam toparlayamadım. Şu anda söyleyeceğimi yani. Çocukları da dinlemek gerekir. Onların fikirleri de bazen işte bazen şaşırtıyorum. Mesela öğretmenim şunu şöyle değil de böyle yapalım diyorlar. Hani onların fikirlerine de uyum sağlamak gerekir diye düşünüyorum. Yani sınıfı benimsemelerini isterim her zaman buraya gelip gitmek değil de işte ‘burası benim

sınıfım' bir aidiyet duygusu olursa eğer yani bu şekilde toparlanır diye düşünüyorum.''
(Öğretmen 6)

Birkaç öğretmen ise başarılı bir sınıf yönetimi için gerekli unsurlardan bahsederken çocuk sevgisinin önemini şu sözlerle paylaşmışlardır :*'Çocukları iyi bilmek lazım aslında. Yani işini sevmek gerekiyor. En başta çocukları sevmek gerekiyor yani. Çünkü hepsi aynı anda bağırıp çığlık atıp koşturup her şeyi yapabilirler. Yani onlara tahammül edebiliyor olmanız lazım. Yani eğlenmek lazım aslında ya onu diyorum hani ben hep öyleyim demiyorum ama %80 sınıfta eğleniyorum. Öyle söyleyeyim. Yani çocuklarla etkinlik yaparken bir şey yaparken de hani ilk başta eğlenmek gerektiği. Yani çocukları iyi tanıyıp onlara inmek lazım. Şimdi ben 40 yaşımdayım ama 40 yaşında değil 6 yaşımdaymış gibi arada bir düşünüp hani onların isteklerini de göz önüne almak lazım. Onların izlediği çizgi filmleri, karakterleri takip etmek lazım. Güncel takip etmek lazım.* (Öğretmen 7)

'Bence bir sınıfın bir ekip ruhu olmalı. Hani ekip olduğunu bilmesi, o ekip olduğunu bilince zaten hani kendi kurallarını zaten kendileri benimsiyorlar. O kuralı mesela bizim sınıfta şeydir mesela birisi bir şey yanlış yaptı, ben farkına bile varmam diğer öğrenci zaten onu yanlış olduğunu fark eder ve ona söyler. Hani bu yanlış bir şey mesela bunu söylememen gerekiyordu. Hani bu ekip ruhu olduğunda bu kural bilinci olduğunda zaten çok kolay ilerliyor.'' (Öğretmen 9)

'Çocuğu iyi tanımak. Çocuğu ne kadar iyi tanırsanız, çocuğun doğrusunu, yanlışını, üzüleceği, mutlu olabileceği şeyleri ne kadar bilerseniz, o kadar iyi oluyor ve çocuğun sizi sevmesini sağlamak. Çocuk sevdiği zaman her şeyi yaptırabiliyorsunuz bir çocuğa.''
(Öğretmen 11)

'Gerçekten sevmek. Hani o sınıfa olumlu şeyler katmak için kendimi tanımak, çocukları tanımak ve en etkili iletişim yolu hangisiyse onun için araştırmak ve kendimizi geliştirmek.'' (Öğretmen 15)

Öğretmenlerden bazıları başarılı bir sınıf yönetimi için gerekli unsurlarda çocuklarda aidiyet duygusu oluşturmak, çocukları ve işini sevmek gibi duygusal unsurlara yer vermişlerdir.

Bazı öğretmenler yenilikçi bakış açısının sınıf yönetimi üzerindeki olumlu etkinlerinden şu sözlerle bahsetmişlerdir: 'Bence öğretmenin kendisi ve kendisine katabildikleri aslında. Biraz kapsamlı olabilmesi, eğitimde inovasyonla ilgili olan kısımlarda. Biraz daha rehber öğretmenleriyle iletişimi güçlü olan, yani sürekli sınıfla ilgili olan şeyleri rehber öğretmeniyle paylaşan, yani ondan destek alan öğretmen sınıfta bence biraz daha başarılı olabilir.''
(Öğretmen 13)

“Bence kesinlikle sabır başta geliyor. Onun dışında çocukları gerçekten iyi tanımak gerekiyor. Bir de bence yaratıcı olmak gerekiyor kesinlikle. Yani çocuklarda ‘otur, sus’ gibi o kalıbın dışında farklı bir şekilde çocuk gerçekten hani oturabilmeli, bir şekilde öğretmen onu verebilmeli. Yani yaratıcılıkla, verdiği etkinlikle o tür söylemek yerine bir etkinlik yaptırarak bence o çocuğu oturtabilmeli ya da susturabilmeli bir şekilde.” (Öğretmen 14)

“Yeniliğe bir kere açık olmam gerekiyor. Müfredata evet, ne kadar yenilikçi şeyler eklense de daha araştırmacı olmamız gerekiyor. Ne kadar biz araştırmacı ve yeni şeyler katarsak çocuklara, gelecekte daha güzel nesiller yetiştireceğimizi düşünüyorum.” (Öğretmen 18)

Öğretmenler yeniliklere açık olmak, yaratıcı etkinliklere yer vermek, araştırmacı olmak gibi unsurlara başarılı bir sınıf yönetiminde yer verilmesinin öneminden bahsetmişlerdir.

4.2.2. Kategori 2 Mesleki Unsurlar

Öğretmen görüşlerine göre başarılı sınıf yönetimi için gerekli unsurlar temasının mesleki unsurlar kategorisine ilişkin öğretmen görüşlerine göre;

Bazı öğretmenler mesleki yetkinliğin sınıf yönetimi üzerindeki etkisinden şu sözlerle bahsetmişlerdir.: *“Başarılı bir sınıf yönetimi için öncelikle kendini alanında uzman hissetmek çok önemli. Bence yetkin olduğunu, bu işin uzmanı olduğunu hissetmek. Önce kendini inandırıp sonra daha sonrasında öğrencilerle iletişime geçmek. Bunun dışında çok çok sabır isteyen bir mesleğimiz var. Bu sabır konusunda arttırmak için ne yapılması gerekiyorsa onu yapmak. Başka bir de dediğim gibi sınıfta demokratik bir ortam olursa eğer bu da yönetimde faydalı oluyor mutlaka.”* (Öğretmen 2)

“Yani önce tecrübe gerekiyor bence. Sonra sabır gerekiyor. Bir de velinin işbirliğine açık olması gerekiyor. Yani problemlili çocuğun ailesiyle hani o problemi çözmediğin sürece sınıf yönetimini düzeltemediğin için velinin işbirliğine açık olması lazım.” (Öğretmen 8)

Öğretmenlerden bazıları sınıf yönetiminde başarılı olma konusunda tecrübenin ve mesleki uzmanlığın önemini vurgulamışlardır.

4.2.3. Kategori 3 Kurum Merkezli Unsurlar

Öğretmen görüşlerine göre başarılı sınıf yönetimi için gerekli unsurlar temasının kurum merkezli unsurlar kategorisinde fiziki koşulların uygun olması, kurumun maddi imkan sağlaması, sınıf içi öğrenci dağılımının orantılı olması, sınıf mevcudunun yüksek olmaması

olmak üzere dört alt kategori bulunmaktadır. Fiziki koşulların uygun olması, kurumun maddi imkan sağlaması, sınıf içi öğrenci dağılımının orantılı olması, sınıf mevcudunun yüksek olmaması alt kategorilerine ilişkin öğretmen görüşlerine göre;

Öğretmen 3 malzemeler ve görsellik gibi fiziki koşulların önemini şu sözlerle paylaşmıştır.: ‘*Bir kere anaokulunda gerekli unsurlar malzeme, çok önemli. Görsellik çok önemli. Öğretmenin yaratıcılığı da çok önemli. Tabii ki her zaman malzeme değil çünkü çocuklar gerçekten sizin yaptığınız şeylerden daha keyif alıyor. Ben de öyle bir öğretmenim. Sabit ve durağan şeylerden hoşlanmıyorum. Değişikliği çok seviyorum bence bunlar ve sevgi. Çünkü otorite bir şekilde kuruluyor ve çocuklarla bağı kurduğunuz zaman da onlara sevgiliyle yani onlara yaklaştığınız zaman. O biçimde onları çok iyi hisseden bir grupta çalıştığımı düşünüyorum.*’

Bir diğer öğretmen ise sınıf içi öğrenci dağılımına şu şekilde değinmiştir.: ‘*Başarılı bir sınıf yönetimi için çocuk sayısı, kız erkek dengesi, yaş grupları, bence her okulda şimdi zaman zaman uygulanamayan yerler oluyor, ilk 6 ay son 6 ay ayrımı kesinlikle bence çok önemli. Bunların önemli olduğunu düşünüyorum. Bir de kurumun maddi olarak imkân sağlaması olarak görüyorum.*’ (Öğretmen 4)

Öğretmen 17 de yine fiziksel şartların öneminden şu sözlerle bahsetmiştir.: ‘*Bence en önemlileri sınıfın ortamı, sınıfın bulunduğu yer, sınıf sayısı, sınıf materyalleri, kullanılan eşyalar, çocukların arasındaki iletişim, öğretmen-çocuk arasındaki iletişim, yönetim ve öğretmen arasındaki iletişim. Bunlar çok önemli. Bence sınıftaki başarıyı arttırabilecek şeyler olabileceğini düşünüyorum. Ne kadar çocuğa bir şey katabilersen o kadar da başarının artacağını düşünüyorum.*’

Öğretmenler sınıf yönetimindeki başarıyı, malzemeler ve sınıfın bulunduğu ortam gibi fiziksel koşulların ve sınıf içi öğrenci dağılım dengesinin de etkilediğinden bahsetmişlerdir.

4.3. “Sınıf İçerisinde inovatif düşüncenin kullanılabileceği alanlar nelerdir?” Alt Problemine İlişkin Bulgular

Yapılan içerik analizi doğrultusunda sınıf içerisinde inovatif düşüncenin kullanılabileceği alanlar teması öğretmenlerin görüşüne göre; materyal geliştirme ve kullanma, fiziksel ortam ve eğitim-öğretim etkinlikleri olmak üzere üç ayrı kategoriye ayrılmıştır. Materyal geliştirme ve kullanma kategorisinin alt kategorileri; ders işlerken teknolojik materyal kullanımı ve ders işlemek için materyal oluşturma olarak incelenmiştir.

Tablo 6 Sınıf İçerisinde İnovatif Düşüncenin Kullanılabileceği Alanlar

Tema 4	Sınıf içerisinde inovatif düşüncenin kullanılabileceği alanlar	
Kategori 1	Materyal Geliştirme ve Kullanma	<u>Alt Kategori</u> • Ders işlerken teknolojik materyal kullanımı • Ders işlemek için materyal oluşturma
Kategori 2	Fiziksel ortam	<u>Alt Kategori</u> • Dış mekanı sınıf olarak kullanma
Kategori 3	Eğitim-öğretim etkinlikleri	<u>Alt Kategori</u> • Türkçe dil etkinliklerinde yenilikçi etkinliklere yer verme • Drama etkinliklerinde yenilikçi etkinliklere yer verme • Müzik etkinliklerinde yenilikçi etkinliklere yer verme • Matematik etkinliklerinde yenilikçi etkinliklere yer verme • Okuma-Yazma etkinliklerinde yenilikçi etkinliklere yer verme

4.3.1 Kategori 1 Materyal Geliştirme ve Kullanma

Sınıf içerisinde inovatif düşüncenin kullanılabileceği alanlar temasının materyal geliştirme ve kullanma kategorisinde ders işlerken teknolojik materyal kullanımı ve ders işlemek için materyal oluşturma olmak üzere iki alt kategori bulunmaktadır. Ders işlerken teknolojik materyal kullanımı ve ders işlemek için materyal oluşturma alt kategorilerine ilişkin öğretmen görüşlerine göre;

Bazı öğretmenler inovatif düşüncenin kullanılabileceği alanlardan materyal üretme üzerine görüşlerini şu şekillerde iletmışlerdir.: ‘Yani şöyle ki şu sıralar bizim okul öncesinde en çok üzerinde durduğumuz aslında kodlama. Bu kodlamanın şu anda sınıf yapılarımız gereği çok fazla teknolojik alet bulunduramıyoruz. Akıllı tahtamız yok. Şu an benim sınıfımda bilgisayar bile yok. Ama işte başka materyallerle, işte iplerle yere karolar çizme anlamında

kodlamayı öğretmeye çalışıyorum. İşte masa üzerlerinde yine eşleştirme kodlama çalışmaları yapıyorum. Yani okul öncesinde en uygun şeylerden birinin kodlama olduğunu düşünüyorum. Bunun dışında dediğim gibi teknolojik yönden çok zayıf olduğumuz için okul olarak ,çok fazla bu yenilikçi eğitim yöntemlerini kullanamıyoruz. Malzeme eksikliğinden araç-gereç eksikliğinden kaynaklı. Dediğim gibi bir akıllı tahtamız olsa, çok fazla aslında bununla alakalı etkinlikler çok güzel şeyler var ama işte yapamıyoruz, kullanamıyoruz. ’’ (Öğretmen 2)

‘‘Yani aslında çok esnek bir programımız olduğu için sınıfa her türlü her şeye de getirebiliyoruz. Her türlü materyal de giriyor, her şey kullanılır. Yani bizde okul öncesinde sınıfta her şey yani atıyorum bir kahveyle bile resim çizilebilir. Hani çocukların deneyimlemediği bütün şeyler deneyimlenebilir aslında. Sınıf içinde materyal olarak her türlü.’’ (Öğretmen 5)

Bazı öğretmenler ise teknoloji alanındaki kullanımlarla ilgili şu görüş ve örnekleri paylaşmışlardır. :‘‘Geçmişimizdeki artık ‘aman öğretmen ne diyorsa o, eti senin kemiği benim’ müfredatı kalktı. Çok farklı şeyler geldi. İşte scamper olsun, high scope olsun, waldorf olsun bir çok eğitim yaklaşımı oldu. Biz zaten temalarımızda bu eğitim yaklaşımlarını baz alıp, çocuklara bu şekilde yaklaşıyoruz elimizden geldiğince. Bu yaklaşımları ne kadar aktif kullanırsak, işte akıllı tahta aslında çocukla ne kadar teknolojiden uzak tutmaya çalışsak da bunun kullanımını öğretmek de doğru ve önemli. Bunları ne kadar çocuklara doğru bir şekilde kullanmayı öğretirsek, arttırırsak aslında bu yenilikçi yaklaşımda bence etkin bir rol oynuyor. Bakıldığı zaman bu şekilde her alanda diyebiliriz. ’’ (Öğretmen 11)

‘‘Bizde daha çok hani böyle bilmiyorum etkinlik anlamında diye düşünüyorum. Mesela bizim geri dönüşüm etkinliklerimiz oluyor. Daha çok işte sanat etkinliklerimiz oluyor. Yani o alanda, motor gelişimi alanında bence daha faydalı olabileceğini düşünüyorum. Akıllı tahta kullanıyoruz, orada mesela işte dergi çalışmalarımızı hep akıllı tahta üzerinden yürütüyoruz. Akıllı tahta okulumuzun, bizim bir parçamız gibi aslında. En çok akıllı tahtayı mesela etkinliklerimizi hem görsel olarak, hem duyarak çocuklar daha iyi pekiştirebiliyorlar.’’ (Öğretmen 12)

‘‘Yani zamanla birlikte insanlar da yenileştiği için ve çocuklar da bu yeni nesilde olduğu için sürekli her alanda yenilikçi olmak gerekir. Esnek olmamız gerekir. Günümüzün teknolojisini de kullanarak olumsuz yönde değil, olumlu yönde destekleyerek yeni yeni fikirler, etkinlikler, çalışmalar üretmek olabilir.’’ (Öğretmen 15)

‘‘Bu kadar değişen sistemin ve farklılaşan çocukların arasında hiçbir öğretmen aynı kalmamalı. Geçtiğimiz yıllar bu sene çok farklı olacak hazırlık sınıfıyım bu sene. Yine tahtayı,

örneğin eğitim videoları yaratıcı, eğitici videolar yine bizim işimize çok yarıyor. Onun dışında montessori, stem eğitimi ve bunların hepsi aslında planlarımız doğrultusunda ilerlediğimiz ayrı unsurlar. Bunlar çok işe yarıyor diyebilirim. Onun dışında bahçe, çocuklar bahçeyi çok seviyor. Gems, fen ,matematik, özellikle şu son yılda şunu farkettim uzay. Uzay çok fazla, onu içine almaya çalışıyorum, onu katmaya çalışıyorum. Bunlar çok büyük unsurlar çünkü çok dikkatlerini çekiyor çocukların.” (Öğretmen 16)

“Örnek veriyorum, aklıma gelen şu an teknolojik alanda olabilir. Belki daha fazla bir şey verebiliriz teknolojik alandan. Yani bu çocuklar bir şey icat edebilirler. Hani kendileri bir şey üretebilirler, kendileri bir şey yapabilirler yeterli materyaller olduğu sürece. Aklıma şu an o geldi. Sanat alanında olabilir. Ever sanat etkinlikleri yapabiliyoruz ama bunlar daha çok farklı şeyler olabilir. Düşünüyor muyuz? Evet, biz de bazı şeyleri yaratıcı düşünebiliyoruz .Ama nereye kadar düşünebiliyoruz? Belki çok az verebiliyoruz çocuklara , belki o kadar veremiyoruz. Bu gibi alanlar aklıma geldi şu an.” (Öğretmen 17)

Öğretmenler sınıf içerisinde inovatif düşüncenin kullanılabileceği alanlardan bahsederken kendi ürettikleri materyallerden örnekler vermişlerdir. Bazı öğretmenler ise akıllı tahtalar gibi teknolojik aletlerin eğitim içerisinde kullanımdan bahsetmişlerdir.

4.3.2. Kategori 2 Fiziksel Ortam

Sınıf içerisinde inovatif düşüncenin kullanılabileceği alanlar temasının fiziksel ortam kategorisinde dış mekan sınıf olarak kullanma alt kategorisine ilişkin öğretmen görüşlerine göre;

Bir öğretmen sınıf ortamı gibi kapalı alanlar yerine farklı ortamlarda inovatif düşünceye yer verilebileceğinden şu sözlerle bahsetmiştir.: ‘Mesela yani bahçede yapılacak etkinlikler olabilir. Sınıf ortamı gibi kapalı bir alan değil de hani bahçede açık alanda yapılabilecek etkinlikler olarak bu genişletilebilir. Masa etkinlikleri olabilir, hani pasif şekilde onu aktifleştirerek, hareketli bir şekilde bir etkinlik oluşturulabilir. Topluca, grupça, bireysel bir yarışma şeklinde gibi. Hani aktif pasif dengesini sağlayarak aslında onların dikkatini sıkmayacak yönde ilerlenebilir.” (Öğretmen 10)

4.3.3. Kategori 3 Eğitim- Öğretim Etkinlikleri

Sınıf içerisinde inovatif düşüncenin kullanılabileceği alanlar temasının eğitim- öğretim etkinlikleri kategorisinin türkçe dil etkinliklerinde yenilikçi etkinliklere yer verme, drama etkinliklerinde yenilikçi etkinliklere yer verme, müzik etkinliklerinde yenilikçi etkinliklere

yer verme, matematik etkinliklerinde yenilikçi etkinliklere yer verme, okuma-yazma etkinliklerinde yenilikçi etkinliklere yer verme alt kategorilerine ilişkin öğretmen görüşlerine göre;

Bazı öğretmenler eğitim-öğretim etkinliklerinde inovatif düşünceye yer verilebileceğinden şu sözler ve örneklerle bahsetmişlerdir.: ‘*Planımız çok uygun aslında her alanda olabilir ama özellikle Türkçe dil, drama etkinliğinde çok daha aktif olacağını düşünüyorum. Çünkü çok esnek, çok böyle çocuğun da katılımını sağlayabileceği, kendini hissedebileceği bir ortam. Ama demiyorum ki ben artık hani artık ders gibi ayrı değil. Çok şükür ki okul öncesi eğitim. Yani sanat etkinliğimizi drama ile birleştiriyoruz. Müziğimizi orff eğitimimizi dramayla birleştiriyoruz. Artık okul öncesinde matematik öğretimi olsun, ses öğretim bile olsa bunların hepsini birlikte bir bütün olarak yaptığımız için bence hepsinde etkin olabilir ama çocuğun da tabii ki bunu hissetmesi lazım. O ortama girdiğinde kabul görülmesi gerekiyor. Yani yanlış yaparım ya da yadırganırım olmamalı.*’ (Öğretmen 1)

‘*Mesela bir öğretmen müzik dersinde bir enstrüman çalabilir ya bu zaten hani yapılan bir şey ama mesela ben yapamıyorum. Yapmak isterim ama bazı sebeplerden olmuyor. Biliyorsunuz yani öğretmenlerin geçim sıkıntısı şu, bu falan ya bu hani şey öğrenmek mesela istediğimde gitar çalmak işte gitar kursuna gitmek. Ondan sonra gelip işte onu sınıfta çalmak yani hani bu tür şeyleri isterim. Ama bu genel bir sorun. İşte biliyorsunuz siz de öğretmenlerin maaş durumu, psikolojik durumları yani çok yıpranıyoruz. Bu yüzden böyle etkinliklere de aslında çok fazla zaman vakit ayıramıyoruz.*’ (Öğretmen 6)

‘*Yani ben çocukların oyunla ve özellikle drama, drama ve müzik etkinliğinin çocuklara daha böyle ulaşmak için bu onların hayal güçlerini ortaya koyabildikleri için ben o etkinliklerin daha etkili olduğunu düşünüyorum. O yüzden bence her öğretmenin aslında bunu yapması lazım. Müzik ve drama anlamında bizim eğitim almamız lazım. Yani hatta bunun zorla yaptırılması lazım. Biz birçok öğretmen bunu işte birçok bahaneyle erteliyoruz falan ama yapmamız gerekiyor. Yani drama müzik bence şart.*’ (Öğretmen 7)

Öğretmenler türkçe dil, drama, müzik gibi okul öncesine özgü eğitim-öğretim etkinlikleri içerisinde inovatif düşüncenin kullanılabileceğine yönelik görüşlerini bildirmişlerdir.

4.4. İnovatif düşünce yapısına sahip öğretmen nitelikleri nelerdir?’ Alt Problemine İlişkin Bulgular

Yapılan içerik analizi doğrultusunda inovatif düşünce yapısına sahip öğretmen nitelikleri teması öğretmenlerin görüşüne göre; mesleki gelişime açık olmak ve uygun eğitim

süreçleri ve ortamları oluşturmak olmak üzere iki ayrı kategoriye ayrılmıştır. Mesleki gelişime açık olmak kategorisinin alt kategorileri; etkinliklerde farklılıklara yer verme isteği, yenilik isteği ve araştırmacı olmak; uygun eğitim süreçleri ve ortamları oluşturmak kategorisinin alt kategorileri gizil öğrenme için ortam oluşturmak, yaratıcı düşüncüyü destekleyici etkinliklere yer vermek ve etkinlikleri çocukların seviyesine uyarlamak olarak incelenmiştir.

Tablo 9 İnovatif düşünce yapısına sahip öğretmen nitelikleri

Tema 5	İnovatif düşünce yapısına sahip öğretmen özellikleri	
Kategori 1	Mesleki Gelişime Açık Olmak	<u>Alt Kategori:</u> • Etkinliklerde farklılıklara yer verme isteği • Yenilik isteği • Araştırmacı olmak
Kategori 2	Uygun eğitim süreçleri ve ortamları oluşturmak	<u>Alt Kategori:</u> • Gizil öğrenme için ortam oluşturmak • Yaratıcı düşüncüyü destekleyici aktivitelere yer vermek • Etkinlikleri çocukların seviyesine uyarlamak

4.4.1. Kategori 1 Mesleki Gelişime Açık Olmak

İnovatif düşünce yapısına sahip öğretmen nitelikleri temasının mesleki gelişime açık olmak kategorisi, etkinliklerde farklılıklara yer verme isteği, yenilik isteği ve araştırmacı olmak olmak üzere üç ayrı alt kategoride incelenmiştir. Etkinliklerde farklılıklara yer verme isteği, yenilik isteği ve araştırmacı olmak alt kategorilerine ilişkin öğretmen görüşlerine göre;

Bir öğretmen kendini inovatif düşünce yapısına sahip olarak tanımlamasının sebeplerini şu şekilde açıklamıştır.: ‘*Elimden geldiğince tanımlarım. Çünkü her sene kendimi yenilerim. Kendi planımı kendim uygulam elimden geldiğince. Bütün dünyadaki gelişmeleri elimden geldiğince takip etmeye çalışır ve dediğim gibi benim bütün alanlarda çocuklara*

bütünleyici etkinliklerim oluyor. Yani bugün çorabı işlediysem çorapla matematik yaparım, çorapla müzik yaparım, çocuk çorapla oynar, tek çifti öyle öğrenir, desen karmaşa öğrenir. Yani bir görsel ayırt etmeyi öğrenir. Hani bir etkinlikte bütünleyici olarak hepsini kapsarım ki çocuk aslında ne öğrendiğine bakmaz. O anki hissine mutluluğuna bakar ama bir şeyi de öğrenmiş olur. Bir şeyi öğretiyorum diye başlamak değil bence olay. Fark etmeden gizil öğrenmeye çok önem veriyorum.” (Öğretmen 1)

Bazı öğretmenler ise kendilerini inovatif düşünce yapısına sahip bir öğretmen olarak tanımlamalarının sebebinin farklılıklara yer vermek olduğunu şu şekillerde aktarmışlardır: *“Tanımlarım çünkü işte scamper etkinlikleri, high scope, işte sınıfın içinde kullandığım zaten atölye sistemi kullanıyoruz. Bu atölye sisteminde bir materyali 16 tane aynısını yapmasındansa çocuğun ben önüme birçok şeyi koyup kendi yaratıcılığıyla hayal ettiği ürünü ortaya koyması için elimden geleni yapıyorum.” (Öğretmen 4)*

“Aslında tanımlıyorum. Zaten sürekli aynı işi yapmış oluyorsunuz. Aynı şekilde yapmış oluyorsunuz. Hani bu da yaptığınız işten bıkmınıza sebep olur. Yaptığınız işi gönüllü severek yapmak için farklı yöntemleri denemeniz zaten gerekiyor. Yoksa hani bu sadece para kazanmak için ya da işte ne bileyim zaman geçirmek için yaptığımız bir eyleme dönüşüyor bana göre.” (Öğretmen 8)

“Bunun için çok daha geliştirmek gerekiyor kendimizi. Yani genel anlamda tabii ki de bunu orta seviyede olarak söyleyebilirim. Kendini geliştiren, çocuğun isteğine uyarlayabilen. Genel böyle aynı düz yapı değil de daha çok çerçeveyi genişleterek aslında onların seviyesinde güncel konularla ilerleyerek aslında orta seviyede olduğumu düşünüyorum kendim.” (Öğretmen 10)

Evet, çünkü araştırıyorum. Evet, kendimi öyle düşünüyorum çünkü her çocuğa çok daha farklı, bir önceki etkinlikten daha farklı ne kazandırabilirim diye sürekli bir araştırma içindeyim. (Öğretmen 14)

Bazı öğretmenler ise kendilerini inovatif düşünce yapısına sahip bir öğretmen olarak tanımlamalarının sebebinin yeniliklere ve gelişime açık olmak olduğunu şu sözlerle anlatmışlardır: *“Tanımlayabilirim. Dediğim gibi sürekli zaman değişiyor. Yeni şeyler duyuyoruz ama ilk yıllarım olduğu için yeniliğe her zaman açığım. Rol model aldıklarım da var. Zamanla daha da çok yenilikçi düşüneceğimi ve uygulayacağıma inanıyorum.” (Öğretmen 15)*

“Tanımlayabilirim. Dediğim gibi hiçbir öğretmen aynı kalmamalı. Zaten öğretmenlik, hani yıllarca öğrencisin aslında bakıldığında bunun bir sonu yok. Geliştirmeye çalışıyorum kendimi olabildiğince.” (Öğretmen 16)

“Tanımlarım. Çünkü ne kadar öğretmen olsak da bundan sonra 10 yıl geçse de 15 yıl geçse de yeniliğe açık olmam gerekiyor ki çocuklara bir şeyler katabileyim. Onun için zaten yurt dışına gittim. Sonuçta burada da veriliyor ama orada görerek, dinleyerek hani görsel olarak görmek bizim için de daha iyi olduğu için her zaman için yeniliğe açığım.” (Öğretmen 18)

Öğretmenlerden bazıları kendilerini inovatif düşünce yapısına sahip bir öğretmen olarak tanımlarken eğitim etkinliklerinde ve planlarında farklı uygulamalara yer vermekten ve mesleki olarak her zaman gelişime ve değişime açık olmak gerektiğinden bahsetmişlerdir.

4.4.2. Kategori 2 Uygun Eğitim Süreçleri ve Ortamları Oluşturmak

İnovatif düşünce yapısına sahip öğretmen nitelikleri temasının uygun eğitim süreçleri ve ortamları oluşturmak kategorisi, gizil öğrenme için ortam oluşturmak, yaratıcı düşünceyi destekleyici etkinliklere yer vermek ve etkinlikleri çocukların seviyesine uyarlamak olmak üzere üç ayrı alt kategoride incelenmiştir. Gizil öğrenme için ortam oluşturmak, yaratıcı düşünceyi destekleyici etkinliklere yer vermek ve etkinlikleri çocukların seviyesine uyarlamak alt kategorilerine ilişkin öğretmen görüşlerine göre;

Öğretmenlerden bazıları kendilerini inovatif düşünce yapısına sahip bir öğretmen olarak tanımlarken gizil ve yaratıcı öğrenme ortamı oluşturmanın öneminden şu şekillerde bahsetmişlerdir.: *“Elimden geldiğince tanımlarım. Çünkü her sene kendimi yenilerim. Kendi planımı kendim uygulamam elimden geldiğince. Bütün dünyadaki gelişmeleri elimden geldiğince takip etmeye çalışır ve dediğim gibi benim bütün alanlarda çocuklara bütüncüsel etkinliklerim oluyor. Yani bugün çorabı işlediysem çorapla matematik yaparım, çorapla müzik yaparım, çocuk çorapla oynar, tek çifti öyle öğrenir, desen karmaşa öğrenir. Yani bir görsel ayırt etmeyi öğrenir. Hani bir etkinlikte bütüncüsel olarak hepsini kapsarım ki çocuk aslında ne öğrendiğine bakmaz. O anki hissine mutluluğuna bakar ama bir şeyi de öğrenmiş olur. Bir şeyi öğretiyorum diye başlamak değil bence olay. Fark etmeden gizil öğrenmeye çok önem veriyorum.”* (Öğretmen 1)

“Ben montessori anaokulunda çalışıyordum daha önceden. Eee yani tanımlayabilirim. Çocukların yaparak, dokunarak, hissederek bir şeyleri öğrenmesi. Hani çocukların gerçekten dokunmadan, yani hissetmeden yani bu sert mi, yumuşak mı? Hani buna bir dokunmak lazım ilk önce anlamak için. Sen buna sert diyebilirsin ama o ellemek isteyecek, dokunmak isteyecek, bakmak isteyecek. Yaşantıyla, günlük yaşantımızda alakalı çok.” (Öğretmen 12)

4.5. Sınıf Yönetimini Kolaylaştırmak Adına Kullanılan İnovatif Düşünce Temelli

Yöntemler Nelerdir? ‘‘ Alt Problemine İlişkin Bulgular

Yapılan içerik analizi doğrultusunda sınıf yönetimini kolaylaştırmak adına kullanılan inovatif düşünce temelli yöntemler teması öğretmenlerin görüşüne göre; problem durumlarına inovatif düşünce temelli çözümler üretmek kategorisinin alt kategorileri; çocukların etkinliklere merak duyması için ortam oluşturmak, programı esnek tutmak, çocukları eğitim ve çözüm sürecine dahil etmek, Öğretmenin problem durumuna uygun davranması olarak dört alt kategoriden, teknoloji kullanımı kategorisinin alt kategorisi; ders işleyişinde akıllı tahta kullanma olarak bir alt kategoriden; öğretmenin uygun eğitim ortamı oluşturması kategorisinin alt kategorileri; günlük planda bütüncül etkinliklere yer verme ve öğretmenin modern eğitim anlayışıyla hareket etmesi olmak üzere iki alt kategoriden oluşmaktadır.

Tablo 7 Sınıf Yönetimini Kolaylaştırmak Adına Kullanılan İnovatif Düşünce Temelli Yöntemler

Tema 6	Sınıf yönetimini kolaylaştırmak adına kullanılan inovatif düşünce temelli yöntemler	
Kategori 1	Problem durumlarına inovatif düşünce temelli çözümler üretmek	<u>Alt Kategori:</u> Çocukların etkinliklere merak duyması için ortam oluşturmak Programı esnek tutmak Çocukları eğitim ve çözüm sürecine dahil etmek Öğretmenin problem durumuna uygun davranması
Kategori 2	Teknoloji kullanımı	<u>Alt Kategori:</u> Ders işleyişinde akıllı tahta kullanma
Kategori 3	Öğretmenin Uygun Eğitim Ortamı Oluşturması	<u>Alt Kategori:</u> - Günlük planda bütüncül etkinliklere yer verme - Öğretmenin modern eğitim anlayışıyla hareket etmesi

4.5.1. Kategori 1 Problem Durumlarına İnovatif Düşünce Temelli Çözümler Üretmek

Sınıf yönetimini kolaylaştırmak adına kullanılan inovatif düşünce temelli yöntemler teması problem durumlarına inovatif düşünce temelli çözümler üretmek kategorisi, çocukların etkinliklere merak duyması için ortam oluşturmak, programı esnek tutmak, çocukları eğitim ve çözüm sürecine dahil etmek, Öğretmenin problem durumuna uygun davranması olarak dört ayrı alt kategoride incelenmiştir. Çocukların etkinliklere merak duyması için ortam oluşturmak, programı esnek tutmak, çocukları eğitim ve çözüm sürecine dahil etmek, Öğretmenin problem durumuna uygun davranması alt kategorilerine ilişkin öğretmen görüşlerine göre;

Bir öğretmen problem durumlarında uygulanan inovatif düşünce temelli yöntemlerden çocukların ilgisini çekme ve merak uyandırma konusunda şu şekilde örnekler vermiştir.: ‘*Son zamanlarda özellikle serbest zamanlara daha çok ağırlık vermeye başladım. Onlar gelmeden önce o günkü ne öğretmek istiyorsam onunla ilgili küçük bir yeni bir köşe, bir sürpriz kutusu hazırladığımda çocukların hem dikkatini daha farklı çektiğimi hem de kendi sevgisiyle katıldıklarını gördüm. Yani o günkü etkinliklerimizi aslında ilk geldiklerinde serbest zamanda böyle merak uyandırarak başlığında çocuğun katılımının kendiliğinden olduğunu gördüm. Ve bu da tabii ki öğrenmesinde çok büyük etki sağlıyor. Benim için yani son yıllarda kendi adıma en büyük katkı burada oldu ama tabii ki zaten dramada, bildiğiniz gibi orff eğitiminde, hepsinde yapıyorduk bunları. Ama serbest zamanda biraz daha geride kaldığını yani bu son 5-6 yıldır daha iyi hissediyordum.*’ (Öğretmen 1)

Bir diğer öğretmen programını öğrencilerin duygu durumları doğrultusunda esnettiğinden şu sözlerle bahsetmiştir.: ‘*Bir kızım da şey var. Böyle bir öfke problemi vardı. Arkadaşlarına karşı çok öfkeliydi. Mesela onunla ilgili bir kaç zaman böyle şey çalıştık. Yani oyunda da öyle yaptık, faaliyette yaptık. Yani onun hani arkadaşlarına tavrı onun da işte arkadaşları onu dışlamaya başlamıştı. Onunla oynamak istemiyorlardı. Onunla ilgili ya ben aslında şey hani bu inovatif gibi de diyemiyorum ben bunu asla hani nasıl denir bilmiyorum ama yani atıyorum veli kapıda diyor ki ‘hocam bugün böyle böyle böyle işte akşam böyle bir şey yaşadık, haberiniz olsun’ ve atıyorum bir tanesinin annesi ameliyata girecek çocuk çok üzgün bir şekilde geliyor. Ben o gün bütün planımı değiştirip ona göre düzenleyebiliyorum. O çocuğun dikkatini dağıtıp işte onun sevdiği etkinliklere yönelip istiyorsa, bütün gün oyunla geçirebiliyorum.*’ (Öğretmen 7)

Program esnekliği konusunda yine bir öğretmen şu görüşlerini iletmiştir.: *‘‘Mesela bir etkinlik yapılyordur. Orada hani istemediyseler başka bir şey yönlendirip onları hemen b planı olan farklı bir etkinliğe geçerek onları diğer etkinliğe geçiş sağlayabilirim. Yani aslında ikinci bir planımız oluyor tabii ki.’’* (Öğretmen 10)

Başka bir öğretmen ise öğrencileri eğitim sürecine dahil ettiğini şu örneklerle paylaşmıştır.: *‘‘Ben dili-sen dili olayı. Biz bunu sınıf içerisinde çok kullanıyoruz veya şikayet olayında ‘hayır, önce bir arkadaşınla konuşmayı denedin mi? Bir sor bakalım neden böyle yaptı veya neden böyle söyledi?’ gibi direk onları birebir iletişime yönlendiriyorum. Eskiden bunlar çok fazla yoktu. Hani direk öğretmen müdahale eder ve olayı kapatırdı. Ben dili-sen dilini biz çok fazla kullanıyoruz. Sınıfta bir de çember saatimiz var. Burada high scope sorularımız, çocukların kendi kararlarının arkasında durmalarını sağlamak. Bu da bizim yine yenilikçi yaklaşımlarımızdan birisi. Bu da çok etkin rol alıyor.’’* (Öğretmen 11)

Öğretmenlerden bazıları problem durumlarında uyguladıkları inovatif düşünce temelli çözümlerden bahsederken çocukların dikkatlerini çekme ve merak uyandırma, programlarını öğrencilerin duygusal durumları ve sınıf dinamiği doğrultusunda esnetme, çocukları eğitsel süreçlere dahil etme gibi çocukları merkeze alan çözümlere yer vermişlerdir.

Bir öğretmen problem durumlarında uyguladığı inovatif düşünce temelli çözümlere şu örneği vermiştir.: *‘‘Yani şöyle çocukların ilgisini çekme amaçlı sınıf yönetiminde zorlandığım zamanlarda daha kısık sesle konuşmaya başlıyorum. Hani onların sesini bastırmak için sesimi yükseltmek değil de, daha çok sesimi düşürerek ne söylediğimi merak etmelerini sağlamaya çalışıyorum. Böylece beni dinlemelerini sağlamaya çalışıyorum. Bunun dışında yani aklıma bir şey gelmedi şuan.’’* (Öğretmen 2)

Öğretmen 6 ise görüşlerini şu şekilde paylaşmıştır. *‘‘Çok hareketleniyorlarsa o sırada oyuna çeviriyorum. Hani aşırı hareketlilerse onları susturmak yerine işte mesela bir müzik açıyoruz, orada dans ediyoruz, enerjilerini atıyorlar.’’*

Bir diğer öğretmen ise problem durumlarında uyguladığı inovatif düşünce temelli çözümlere ilişkin şu görüşleri paylaşmıştır. *‘‘Mesela biz PYP uygulama zamanlarımda çocuklara direk olumsuz söylemiyorduk. Beden dilimizle yapıyorduk bunu. Hala da kullanırım. Örnek veriyorum, çok gürültülü bir ortam oldu. Hani ‘çocuklar susun’ gibi değil ya da ‘daha sessiz, konuşmayalım’ gibi değil de beden dilimi kullanarak ‘elimi havaya kaldırdım artık burası çok gürültülü bir ortam, sessiz olunması gerekiyor.’ gibi. Ben elimi havaya kaldırdığımda çocukların sadece bakışları yeterli olup sessiz bir ortam sağlanabiliyordu. Beden dilimizi daha çok kullanıyorduk. Hani direk çocuğa olumsuz*

vermiyorduk. Hani olumsuzu daha çok kapmasınlar diye beden dilimizi kullanarak daha farklı şekillerde yapabiliyorduk.” (Öğretmen 17)

Öğretmenlerin bazıları sınıf içerisinde problem durumlarında uyguladıkları inovatif düşünce temelli çözümlere örnek olarak; sınıf gürültülüken kendileri sessiz konuşmak, sınıf çok hareketliken onları durdurmak yerine enerjilerini atmalarını sağlamak, çocukları sözel uyarılarla susturmak yerine beden dilini kullanmak gibi problem durumuna göre davranışlarını düzenlediklerinden bahsetmişlerdir.

4.5.2. Kategori 2 Teknoloji Kullanımı

Sınıf yönetimini kolaylaştırmak adına kullanılan inovatif düşünce temelli yöntemler teması teknoloji kullanımı kategorisine ilişkin öğretmen görüşlerine göre;

Bir öğretmen sınıf yönetimini kolaylaştırmak adına kitap çalışmalarını teknoloji kullanımıyla yaptırdığını şu şekilde aktarmıştır.: *“Mesela bahsettiğimiz high scope soruları vardı. İşte bahçe etkinlikleri, Reggio Emilia. Onun dışında Montessori etkinlikleri. Genelde zaten akıllı tahta sistemiyle de ilerlediğimiz için işte kitaplarımız da orada etkileşimli olduğu için, onunla ilgili bunlar var şu anda söyleyebileceğim. Mesela bizim high scope zamanlarımız oluyor. Sabahları bir çember saati oluyor. Orada gün içinde işleyeceğimiz konuyla ilgili sorular oluyor. Bu soruları çocuklara yöneltiyoruz. Bunlara verdikleri cevaplardan bu çocuğun bu konuyla ilgili kapasitesinin ne olduğunu daha kolay anlayabiliyoruz.” (Öğretmen 13)*

Başka bir öğretmen ise sınıf yönetimini kolaylaştırmak için eğitici oyunlar ve videolardan yararlandığını şu sözlerle belirtmiştir.: *“Tahta çok işimize yarıyor her zaman, akıllı tahtalar. O sıra dikkatlerini çekiyor. Gerçi son yıllarda farkettim artık o da dikkatlerini eskisi gibi çekmiyor. Çünkü zaten evde yeterince tablet, telefon ellerinde oluyor ama tahta büyük bir tabii ki de yardımcım. Bize yardımcı olan bir unsur. Eğitici videolar, yine plan ve programımız doğrultusunda yüklü olan zaten bir programımız var. Plan doğrultusunda onlardan eğitici videolar, eğitici oyunlar için kullanıyorum. Özellikle branş derslerinde de bunu çok kullanıyoruz. O oyunlarla çocuklar hem dikkatlerini topluyor hem de işlenen konuyu daha çabuk öğreniyorlar.” (Öğretmen 16)*

Bir diğer öğretmen ise kullandığı teknolojik yöntemi şu şekilde örneklendirmiştir.: *“Teknolojik olarak geçen arkadaşlarla denedik. Akıllı tahtalarımız var bizim sınıfımızda. Akıllı tahtalarda baloncuklar var. Sınıf ortamında çıkan herhangi bir gürültülü durumlarda baloncuklar havalara çıkıyordu. Sınıf çok sessiz olduğunda baloncukların hepsi aşağıya*

inerek akıllı tahtanın en alt kısmında kalıyordu. Çocukların o çok dikkatini çekiyordu. Bir süre böyle bir denemiştik, sonra onu yapamadık, çok beceremedik, teknolojiden de bu konuda gerideyiz aslında mesela çok çözemedik o olayı. Mesela uygulayan bir çok arkadaşım var. Çok da işe yaradığını söylemişlerdi. Bunu bir denedik. Aklıma şu an bu geldi.” (Öğretmen 17)

Öğretmenlerden bazıları sınıf yönetimini kolaylaştırmak adına kitap çalışmaları, konu anlatımları gibi eğitim etkinliklerini akıllı tahtalar aracılığıyla gerçekleştirdiklerinden ve bu süreçlerde teknoloji kullanımının çocukların ilgilerini daha çok çektiğinden bahsetmişlerdir.

4.5.3. Kategori 3 Öğretmenin Uygun Eğitim Ortamı Oluşturması

Sınıf yönetimini kolaylaştırmak adına kullanılan inovatif düşünce temelli yöntemler teması öğretmenin uygun eğitim ortamı oluşturması kategorisi; günlük planda bütüncül etkinliklere yer verme ve öğretmenin modern eğitim anlayışıyla hareket etmesi olarak iki alt kategoride incelenmiştir. Günlük planda bütüncül etkinliklere yer verme ve öğretmenin modern eğitim anlayışıyla hareket etmesi alt kategorilerine ilişkin öğretmen görüşlerine göre;

Bir öğretmen sınıf yönetimini kolaylaştırmak adına kullanılan inovatif düşünce temelli yöntemler hakkındaki görüşlerini şu şekilde paylaşmıştır.: *“Biz üniversiteyi bitirdiğimizde 2005’te bitirdim. Davranış eğitimi o kadar yaygındı ki. Bütün anaokullarında işler davranışçı eğitime göre işte ödül-pekiştireç yöntemiyle giderdi. Ve bu son 10 yıldır büyük bir değişim gösterdi. Çocukların gelişimlerinin daha ön planda olması, kendi sosyal becerilerinin daha ön plana alınması Okul öncesi eğitimde bence en önemli katkı bu oldu. Tabii ki davranışçı eğitimi artık bıraktık. Hani benim mezun olduğum zamanda proje temelli, çocuğun kendini hissedebileceği etkinliklere yöneldik. Hani benim için en önemli konu bu. Davranışçı öğretimin bütün umarım yani okul öncesi eğitimde de ilkökul kademesinde de artık bırakılması. Onu biraz daha böyle Günümüze uygun bulmuyorum.” (Öğretmen 1)*

Başka bir öğretmen ise eğitim işleyişinde sadece kendisinin etkin olmadığından şu şekilde söz etmiştir.: *“Yani sadece benim hakim olduğum bir ders planı, ders işleyişi yok sınıf içerisinde. Çocukları sürekli içine katarak ,dahil ederek, onları da eğitimin bir parçası haline getiriyorum. Burada şu an daha başlamadık. Yeni yeni havalar ısınıyor ama çok fazla şey böyle gözlem amaçlı, işte onların kendileri yaparak yaşayarak öğrenmesi için çok fazla bahçe çalışmaları yapmayı seviyorum. Toprakla uğraşmalarını çok seviyorum. Çocukları çok fazla toprakla uğraştırıyorum. İşte zamanı gelince birlikte bir şeyler ekiyoruz, onu yetiştirmeye çalışıyoruz, toplamasını yapmaya çalışıyoruz. Onun dışında bir şey de mutfak etkinliklerini*

çok fazla yapmaya çalışıyorum. Çocukların çok hoşuna gidiyor çünkü meyve salatası onlara zarar vermeyecek şekilde. Meyve salatası, kurabiye yapımı. İşte deneysel çalışmalar yine mutfak içerisinde. O tarz çalışmalarla birazcık daha güçlendirmeye çalışıyorum eğitim akışını.” (Öğretmen 2)

Öğretmen 3 ise sınıf yönetimini kolaylaştırmak adına kullandığı yöntemlerin olduğundan şu şekilde bahsetmiştir.: *“Tabii ki var, ben birazcık sade seviyorum, biraz düzen seviyorum, çok karışık olan şeylerde gerçekten ben de boğuluyorum. Okul öncesi demek, çünkü böyle bir şey demek birazcık daha sadelikten yanayım. Çocuklarla da bu şekildeyim. Çok karmaşık şeyler öğretmekten hoşlanmıyorum. İşte atıyorum güne kalemi anlatarak başlayacaksam onun ardıcılık olarak gün sonuna kadar kalemle bitmesini, aynı bir GEMS eğitimi zaten veriyoruz. Onun gibi etkinliklerle tamamlamayı çok seviyorum.”*

Öğretmenler sınıf yönetimini kolaylaştırmak adına kullandıkları yöntemlerden bahsederken bütüncül etkinliklere yer verdiklerine ve çocukların da sınıf içerisinde söz sahibi olduğu, davranışçı eğitimden uzak, proje temelli modern eğitim anlayışıyla hareket ettiklerine değinmişlerdir.

4.6. “İnovatif Düşüncenin Sınıf Yönetimine Sağladığı Faydalar Nelerdir?” Alt Problemine İlişkin Bulgular

Yapılan içerik analizi doğrultusunda inovatif düşüncenin sınıf yönetimine sağladığı faydalar teması öğretmenlerin görüşüne göre; çocuklara ilişkin faydalar, öğrenme sürecine ilişkin faydalar ve öğretmene ilişkin faydalar olmak üzere üç ayrı kategoriye ayrılmıştır. Çocuklara ilişkin faydalar kategorisinin alt kategorileri; çocukların kişisel ve sosyal gelişimini desteklemesi, çocuğun eğitim sürecine aktif katılımını sağlaması, çocukların yaratıcılığını desteklemesi, çocukların ufkunu açabilecek etkinlikleri desteklemesi ve çocukların eğitim etkinliklerine olan dikkatlerini arttırması olmak üzere beş alt kategoriden; öğrenme sürecine ilişkin faydalar kategorisinin alt kategorileri; öğrenme sürecini hızlandırması, yaparak-yaşayarak öğrenmeyi desteklemesi ve kalıcı öğrenmeyi sağlaması olmak üzere üç alt kategoriden; öğretmene ilişkin faydalar kategorisinin alt kategorileri ise; öğretmenin kendini geliştirmesi için güdülemesi, öğretmenin daha az yorulması ve sınıf yönetimini kolaylaştırması olmak üzere üç alt kategoriden oluşmaktadır.

Tablo 11 İnovatif Düşüncenin Sınıf Yönetimine Sağladığı Faydalar

Tema 7	İnovatif düşüncenin sınıf yönetimine sağladığı faydalar	
Kategori 1	Çocuklara ilişkin faydalar	<u>Alt Kategori:</u> • Çocukların kişisel ve sosyal gelişimini desteklemesi • Çocuğun eğitim sürecine aktif katılımını sağlaması • Çocukların yaratıcılığını desteklemesi • Çocukların ufkunu açabilecek etkinlikleri desteklemesi • Çocukların eğitim etkinliklerine olan dikkatlerini arttırması
Kategori 2	Öğrenme sürecine ilişkin faydalar	<u>Alt Kategori:</u> • Öğrenme sürecini hızlandırması • Yaparak-yaşayarak öğrenmeyi desteklemesi • Kalıcı öğrenmeyi sağlaması
Kategori 3	Öğretmene ilişkin faydalar	<u>Alt Kategori:</u> • Öğretmenin kendini geliştirmesi için güdülemesi • Öğretmenin daha az yorulması • Sınıf yönetimini kolaylaştırması

4.6.1. Kategori 1 Çocuklara İlişkin Faydalar

İnovatif düşüncenin sınıf yönetimine sağladığı faydalar teması çocuklara ilişkin faydalar kategorisine ilişkin öğretmen görüşlerine göre;

Bir öğretmen inovatif düşüncenin sınıf yönetimine sağladığı faydalar ile ilgili şu görüşleri paylaşmıştır: *“Tabii ki zaten özellikle farklı düşünmek, farklı uygulamak, çocuklardaki gelişimde aslında kişisel gelişimde olsun, sosyal gelişimi olsun, onun da kendini fark etmesini sağlıyor. Yani tek düze bir eğitim artık bu çağda düşünülemez. Çocuğun kendi katılım sağlaması ve istekli olması ve neden yaptığını kendinin keşfetmesi çok önemli. Artık hazır bilgiye ulaşmak günümüzde söz konusu değil. O yüzden çocuğun kendi alanına da kendinin girmesi gerekiyor.”* (Öğretmen 1)

Başka bir öğretmen ise inovatif düşüncenin çocukların yaratıcılıklarını desteklediğinden şu sözlerle bahsetmiştir: *“Bence faydalı. Çünkü benim bakış açım da bu yönde olduğu için her zaman yaratıcılığı destekleyici tüm etkinlikleri çok seviyorum. Çocukları da bu şekilde desteklemeye çalışıyorum her zaman. Bunu anlatırken, hep söylediğim şey şu oluyor, bir sergi açıldığında 10 tane şu defterin aynısından değil de aynı materyalden farklı etkinliklerin olması, çocuğun oradaki gelişimini gözlemlemek için, düşünce yapısını anlayabilmek için, iç dünyasına inebilmek için gerçekten faydalı olduğunu düşünüyorum. Çünkü bunun aynısından yaptığında bir tane hatta seminer vardı. Bir öğretmen anlatır ‘işte tahtaya şimdi bir ayı çizdim işte bunu boyayacağız der çocuk heyecanlanır, o ayıyı istediği gibi boyayacaktır çünkü istediği rengi kullanacaktır, istediği gibi çizecektir ama sonra öğretmen der ki hayır bu renkle boyayacaksınız. Sonra çocuk demoralize olur ve böyle devam eder. ‘Böyle bir hikaye vardı. O yüzden çocuğun daha çok heveslendiğini, kendini ortaya koyduğunu, duygusunu daha doğru yansıttığını düşünüyorum. Bu yaklaşımda o yüzden kesinlikle kullanılmalı ve yararlı olduğunu düşündüğüm bir sistem.”* (Öğretmen 4)

Öğretmen 10 ise inovatif düşüncenin sınıf yönetimine fayda sağladığını düşündüğünü şu sözlerle aktarmıştır: *“Düşünüyorum. İllaki çocukların geliştirebilecek ve bazen ufkunu açabilecek durumlar yarattığından ötürü tabi katkı sağlayacaktır. Bunun için daha çok bununla ilgili etkinlikler, çalışmaların sıklaşması gerekiyor ki daha fazla bir geri dönüşü gelsin diye düşünüyorum.”*

Bir diğer öğretmen ise inovatif düşüncenin sınıf yönetiminde yeni nesile hitap etmenin yolu olduğunu şu şekilde açıklamıştır: *“Zaten çok farklı yeni bir kuşağa hitap ediyoruz. Bizim aldığımız eğitimlerden çok daha farklı. Artık yeni kuşak zaten bu şekilde. Artık ben sınıfta normal eski öğretmenler gibi anlatsam çocuklarım hiçbir şey dinlemeyecek. Bir şey de*

anlayabileceklerini zannetmiyorum. Onlara onların anlayabileceği şekilde hitap etmek gerekiyor. Yeni nesil bundan anlıyor.’ (Öğretmen 9)

Öğretmen 13 ise inovatif düşüncenin öğrencilerin dikkatini çekme açısından fayda sağladığını şu şekilde anlatmıştır.: *‘Tabii ki düşünüyorum. Bu düşüncemizin olumlu olmasının en büyük nedeni çocukların dikkatini aslında çekebilmek ve çocuğa bir şeyler katabilmek. Ya bu yönden önemli olduğu için bence uygulanması gereken bir sistem.’*

Öğretmenlerden bazıları inovatif düşüncenin sınıf yönetimine sağladığı faydalardan bahsederken öğrencilerin etkinliklere katılımını sağladığı, öğrencilerin yaratıcılıklarını desteklediği, çocukların ufkunu açtığını ve öğrencilerin dikkatini daha çok çektiği gibi çocuklara ilişkin faydalara değinmişlerdir.

4.6.2. Kategori 2 Öğrenme Sürecine İlişkin Faydalar

İnovatif düşüncenin sınıf yönetimine sağladığı faydalar teması öğrenme sürecine ilişkin faydalar kategorisine ilişkin öğretmen görüşlerine göre;

Bir öğretmen inovatif düşüncenin sınıf yönetiminde öğrenme sürecine ilişkin faydasına şu şekilde değinmiştir.: *‘Tabii ki düşünüyorum. Yani çocuklarla öğrenme sürecin daha hızlandığına inanıyorum.’* (Öğretmen 8)

Bir diğer öğretmen ise görüşlerini şu şekilde aktarmıştır.: *‘Çok fazla düşünüyorum. Tabii ki ilk başta çocuğun yaparak öğrenmesini sağlamak ve kalıcı öğrenmeye sebep olduğu için çocuklarda çok etkin rol alıyor bu noktada. Yenilikçi yaklaşım nedir? bu son dönemlerde işte göstermiş olduğumuz temalar, programlar vesaire, sadece kitap bazlı gitmemek, dergi bazlı gitmemek, bunların hepsi ve akıllı tahta kullanımı. Bir video açıp çocuğun böyle videoya sadece bakmaması, sorularla devam edilebilmesi, bunlar çok fazla etkin rol alıyor çocuklarda. Çünkü bir çocuk ne kadar konuşursa, kendi sesini ne kadar duyarsa o kadar aktif öğreniyor. Ondan kaynaklı da hatta ilkokullarda okuma becerilerinde ‘hayır sen de tekrar et.’ deriz biz her zaman. Sen de kendi sesini duy çünkü. O yüzden bu çocukların okula gelmelerindeki amaç biraz daha bu anlamda güzel bir sebebe yol açıyor. Bakıldığı zaman inovatif yaklaşımlar dediğimiz olayda soruları cevaplama, kendi kararlarının arkasında durma, sorumlulukları alma olayları artık gün geçtikçe çocuğa sorumluluk yüklüyoruz. Biraz da çocuğun yaşam becerilerine uygun şeyler yapıyoruz. Bunlar da çocuklar için bence aktif öğrenmeyi sağlıyor.’* (Öğretmen 11)

Bazı öğretmenler inovatif düşüncenin sınıf yönetimine sağladığı faydalar konusunda çocuklarda öğrenme sürecini hızlandırma, kalıcı öğrenmeye sebep olma, çocuğun yaparak yaşayarak öğrenmesine olanak sağlama gibi öğrenme sürecine ilişkin faydalardan bahsetmişlerdir.

4.6.3. Kategori 3 Öğretmene İlişkin Faydalar

İnovatif düşüncenin sınıf yönetimine sağladığı faydalar teması öğretmene ilişkin faydalar kategorisine ilişkin öğretmen görüşlerine göre;

Bir öğretmen inovatif düşüncenin sınıf yönetimine sağladığı faydaları eski eğitim anlayışı ile karşılaştırarak şu şekilde ifade etmiştir.: *‘Evet, tabii ki düşünüyorum. Yani eski klasik eğitim anlayışı artık bu çağa uyan bir anlayış değil. Biz de o anlayışlarla eğitim aldık. Şu an hani içinde olduğumuz için ne kadar çok yanlış olduğunu görebiliyoruz. Belki bu mesleğin içinde olmasak doğru olanın o olduğunu düşünecektik. Öğretmenlik zaten durağan bir meslek değil hani, sürekli. Çünkü biz aynı yaş grubunu alıyoruz. Bizim yaşımlar ilerliyor ama hitap ettiğimiz yaş grubu aynı kaldığı için mecburen değişen dünyaya, değişen tekniklere, yöntemlere ayak uydurmak zorundayız. O yüzden mutlaka gerekli olduğunu düşünüyorum. Yani bir öğretmeni sürekli kendini geliştirmesi gerekli olduğunu düşünüyorum. Klasik yöntemler artık hani bu çağın yöntemleri değil zaten. Onda hepimiz hemfikiriz.’* (Öğretmen 2)

Başka bir öğretmen ise inovatif düşüncenin sınıf yönetiminde öğretmenin daha az yorulmasını sağladığını şu sözlerle aktarmıştır.: *‘Bence çocuklarda evet sağladığını düşünüyorum. Çocuklar daha bence üretkenliğe yatkın. Şimdiki çocukların hayal dünyası geniş. Bunu yaptığı resimlerden ,sorduğumuz sorulardan bir şekilde evden, ailelerden, geri dönüşlerden alıyorum, görebiliyorum. Öğretmen daha az yoruluyor ve çocukları daha iyi anlayabiliyor bence. Yani çocuğu daha etkin kılmak daha güzel oluyor.’* (Öğretmen 14)

Bazı öğretmenler ise inovatif düşüncenin sınıf yönetimini kolaylaştırdığından şu sözlerle bahsetmişlerdir.: *‘Kesinlikle düşünüyorum. Yani artık dediğim gibi geleneksel eğitim çocukları çok sıkıyor, çok sıkılıyorlar. Onun için biz sürekli, olabildiğince bize yarar sağlayacak materyaller, unsurlar kullanmaya çalışıyoruz. Tahta dediğim gibi, montessori oyuncakları dediğim gibi bahçede kullanılan oyunlar gibi. Bunlar sınıf yönetimimizi de kolaylaştırıyor.’* (Öğretmen 16)

‘Evet, faydalı olduğunu düşünüyorum. Çünkü çocuk farklı şeyler öğreniyor, Yani benim öğrendiğim kadar, elimden geldiği kadar çocuğa zaten bu yenilikleri kattığım için o da farklı şeyler öğrendiği için onlarda merak duygusu uyandırıyor. Yani bu da sınıf yönetimimizi etkiliyor, kolaylaştırıyor.’ (Öğretmen 18)

Öğretmenlerden bazıları inovatif düşüncenin sınıf yönetimine sağladığı faydalardan bahsederken öğretmenleri sürekli geliştirmeye yönlendirmesi, öğretmenlerin sınıf içerinde daha az yorulmalarını sağlaması, kullanılan teknolojik materyaller ile çocukların ilgisini çekerek ve yeniliklerle çocuklarda merak duygusu uyandırarak sınıf yönetimini kolaylaştırması gibi öğretmenlere ilişkin faydalara değinmişlerdir.

BÖLÜM ALTI

TARTIŞMA VE SONUÇ

Öğretmenlerin inovatif düşünme eğilimleri ile sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişkiye yönelik alınan öğretmen görüşlerinde birbirleriyle benzer nitelikte görüşlere vardıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin lisans vb. gibi okul eğitimleri dışında mesleklerinde güncel kalma, sıradanlıktan çıkma ve mesleki olarak kendilerini geliştirme isteklerinden dolayı, kendi arzularıyla çeşitli eğitimler aldıklarını belirtilmiştir. Bazı katılımcılar ise bu eğitimleri çocukların sınıf içi etkinliklerde ilgilerini çekmek, eğitim sürecinde farklı etkinliklere yer vermek ve öğrencilerin güvenliğini sağlamak için aldıklarını belirtmiştir. Kişilerin inovatif düşünce içerisinde olmasını engelleyen en büyük nedenlerden biri de kişisel gelişim içerisinde olmamaları, kendilerini geliştirmemeleri ve değişime karşı direnç göstermeleridir. Bu bağlamda kişiler kendilerini geliştirecek bilgiye ve eğitime yönelerek inovatif olabilmektedirler (Akdeniz, 2020). Sınıf yönetimini etkileyen en önemli faktörlerden biri de öğretmenin niteliğidir. Toplumun gelişebilmesi için de bireylerin gelişmesi gerekmektedir. Nitelikli bireyler, nitelikli toplumlar sağlamaktadır. Bu gelişim de bireylerin topluma uyum sağlama becerileri, mesleki olarak kendilerini geliştirme çabaları, yeniliği ve değişimi takip etme, ileriye yönelik hareket etme gibi etmenlerle mümkün olmaktadır (Parpucu, Polat, & Akman, 2018).

Öğretmenler sakin yapıda olmaları gibi mizaç özellikleri, öğrencilerle güçlü bir iletişimlerinin olmasını ve demokratik ve adil bir eğitim anlayışına sahip olmalarını sınıf yönetiminde güçlü yönlerinin sebepleri olarak belirtmişlerdir. Sınıf yönetiminde zayıf yönlerinin sebeplerinin ise sınıf mevcudunun yüksek olması nedeniyle sınıfta kaos ortamı oluşması ve öğrencilere bireysel zaman ayırmakta zorlanmaları olarak bildirmişlerdir. Öğretmenin öğrencilerle kurduğu ilişkinin olumlu bir yapıda olması, karşılıklı saygı içermesi, öğretmenin çocuklara karşı adil ve demokratik davranması iyi bir sınıf yönetiminin anahtarıdır (Bredenkamp & Copple, 2009).

Öğretmenlerin görüşlerine göre başarılı bir sınıf yönetimi için gerekli unsurlar; çocukları sevmek, çocukların kendilerini sınıfa ait hissetmesini sağlamak, öğretmenlerin tecrübeli ve alanında yetkin olması, sınıf içi materyallerin yeterli olması, sınıf sayısının kalabalık olmaması ve sınıf içi kız-erkek öğrenci dağılımının dengeli olması olarak paylaşılmıştır. Ayrıca yine başarılı bir sınıf yönetimi için öğretmenlerin de yeniliklere açık olmaları gerektiğini, inovasyonla ilgili konulara daha kapsamlı yaklaşımları gerektiğini, problem durumlarına yaratıcı çözümler üretmeleri gerektiğini, daha araştırmacı ve yaratıcı olmaları gerektiğini bildirmişlerdir. Dinçer ve Akgün (2015) yaptıkları araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerini etkileyen olumlu etmenler arasında sınıftaki öğrenci sayısının fazla olmamasının, sınıf içerisinde bir dengenin bulunmasının olduğunu ortaya koymuştur.

Öğretmenler sınıf içerisinde inovatif düşüncenin akıllı tahta gibi teknolojik materyaller, sanat materyalleri, çocukların ürettiği ve öğretmenlerin kendi oluşturdukları eğitim materyalleri gibi her türlü sınıf materyallerinde kullanılabileceğini belirtmişlerdir. Ayrıca Türkçe dil etkinlikleri, drama çalışmaları, müzik etkinlikleri, sanat etkinlikleri gibi tüm okul öncesi eğitim etkinliklerinde inovatif düşünce bazlı çalışma ve yaklaşımlara yer verilebileceği konusunda birçok öğretmen görüşlerini bildirmiştir. Bir öğretmen ise inovatif düşüncenin sadece sınıf içi ortamlarda değil, bahçe gibi diğer eğitim alanlarına da aktarılabileceği görüşünü paylaşmıştır. Eğitim etkinliklerinde kullanılan yeni yöntemler, materyaller eğitimi inovatif kılmaktadır. Fakat bunlar tek başlarına yeterli olmamaktadır. Okullarda sadece materyallerin bulunması yetersiz olmakla birlikte, eğitimde inovasyonu desteklemek adına da etkili olmamaktadır. Burada önemli olanın öğretmenlerin yeni yöntem ve materyalleri aktif bir şekilde kullanması, kurum kültürüne adapte etmesi olduğu ve bu şekilde eğitimde inovasyonun sağlanacağı söylenebilir (Taş, 2017)

Öğretmenlerin görüşlerine göre inovatif düşünce yapısına sahip bir öğretmenin nitelikleri; dünyadaki gelişmeleri takip etmesi, eğitimde farklı yöntem ve teknikler denemesi, araştırmacı ve farklılık arayışında olması, yeniliklere açık olması, bütünleyici etkinlikler uygulayarak öğrencilerde gizil öğrenmeyi sağlaması ve öğrencileri yaratıcı düşünmeye teşvik edici eğitim etkinliklerine yer vermesi olarak belirtilmiştir. Eğitim alanında inovatif düşünce; farklı ve yeni fikirler, teknoloji, yaratıcılık ve farklı uygulamalar ile açığa çıkmaktadır. Bu süreçleri gerçekleştiren öğretmenlerin; kendini geliştirmesi, yöntemlerinde yeniliğe gitmesi, öğrencileri aktif kılması gerekmektedir (Aravind & Damanpour, 2012).

Öğretmenler problem durumlarına inovatif düşünce temelli çözümler konusunda farklı etkinliklere yer verilerek çocuklarda merak uyandırılabilceğı ve çocukların ilgilerinin çekilebileceğini, öğrencilerin duygusal ihtiyaçları doğrultusunda programda esnetmeler yapılabileceğini, etkinlikler konusunda b planı oluşturarak sınıf dinamiğı doğrultusunda plan değışikliğı yapılabileceğı, öğrenciler arası yaşanan problemlerde direkt olarak öğretmen müdahalesi yerine öğrencilerin sürece dahil edilerek yaratıcı yönlendirmeler ile problem çözmeye teşvik edilebileceğini belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenler sınıfta ses yükseldiğı zaman bağırarak susturmak yerine daha kısık ses kullanarak ya da tek elini havaya kaldırarak işaret verip çocukların dinlemesini sağlamak, çocuklar çok hareketlendiklerinde onları oturtup susturmak yerine müzik açıp dans ederek enerjilerini atmalarını sağlamak gibi yöntemler kullandıklarını paylaşmışlardır. Koçak (2018) yapmış olduğı araştırmada; inovatif düşünce için öğretmenlerin fikir üretip bu fikirleri gerçekleştirebilecekleri uygun ortamların yaratılması ve uygun imkanların sunulması gerektiğini belirtmiştir. Eğitimde inovatif düşünce için geleneksel kalıplardan çıkılması ve esnek programların yürütölmesi gerektiğini ortaya koymuştur (Koçak, 2018).

Öğretmenlerin görüşlerine göre sınıf yönetimini kolaylaştırmak adına kullanılabilecek inovatif düşünce temelli yöntemler; çocukların gelişimlerinin ön planda olduğı, proje temelli ve bütüncül etkinliklere yer verilmesi, öğrenme sürecinde öğretmenden çok öğrencinin aktif olduğı bir ortam oluşturulması, hem kitap çalışmaları gibi eğitim etkinliklerinde hem de sınıfta sessizliğin sağlanması gibi sınıf düzeni süreçlerinde akıllı tahta gibi teknolojik materyallerin kullanılması olarak belirtilmiştir. Paliç ve Keleş (2011) yapmış oldukları araştırmada; etkili sınıf yönetimi için öğretmenlerin çocukların ilgisini çekmesi, çocukların motivasyonlarını sağlamaları, sınıf mevcudunun az olması, çocukların aktif olması, farklı yöntemler kullanılması, ilginç olaylardan bahsederek odaklanmalarına yardımcı olunması gibi birçok etmenin gerektiğini ortaya koymuştur.

Öğretmenler inovatif düşüncenin sınıf yönetimine sağladığı faydaları; çocukları ve öğretmenleri farklı düşünmeye yönlendirmesi, tekdüzelikten uzaklaştırarak yaratıcılığı desteklemesi, öğretmenlerin yeni nesli anlayabilmesini ve sınıftaki tavrını bu doğrultuda şekillendirmesini sağlaması, öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandırması, aktif öğrenmeyi sağlaması, öğretmenlerin kendilerini sürekli olarak geliştirmelerine sevk etmesi, çocukların üretmesine ve öğrenme sürecinde çocukların daha etkin rol almasına olanak tanınması sebebiyle öğretmenlerin daha az yorulması ve çocuklarda merak duygusu uyandırdığı için

sınıf yönetimini kolaylaştırması olarak belirtmişlerdir. Eğitimde inovatif düşünce temelli süreçlerin bulunması; çocukları aktif kılarak öğrenmeleri kalıcı hale getirir. Sıradanlıktan uzak etkinlikler çocukları yaratıcı düşünmeye sevk eder. Böylelikle eğitim süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi mümkün olur (Richter, Hale, & Archambault, 2018).

Sonuç olarak öğretmenlerle yapılan görüşmelerde; inovatif düşünce temelli yöntemlerin, materyallerin, etkinliklerin çocukların ilgisini çektiği, öğrenme sürecini daha etkin kıldığı ve bu şekilde sınıf yönetiminin başarılı bir şekilde gerçekleştirildiği gözlemlenmiştir. Öğretmenler; kendilerini mesleki olarak geliştirmek istediklerini, uygun koşullar ve sınıf ortamı sağlandığında sınıf yönetiminin kolaylıkla gerçekleştirdiklerini, inovatif düşünceyi sınıf yönetiminde aktif olarak kullanmanın sınıf yönetimini olumlu etkilediğini belirtmiştir.

ÖNERİLER

- Öğretmenlerin sınıf yönetimini gerçekleştirirken çocuklarla olumlu ilişkiler kurması, çocukların ilgilerini çekecek farklı eğitim süreçleri planlaması, çocukların bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurması önerilir.
- Öğretmenlerin mesleki anlamda güncelliği yakalayabilmesi ve çağa ayak uydurabilmesi adına mesleki eğitimler ve güncel eğitim materyalleri konusunda eğitimler arttırılabilir.
- Öğretmen görüşlerine göre sınıf yönetimi konusunda zorluk yaşanmaması adına sınıf mevcutları azaltılabilir ve sınıftaki kız-erkek dengesi dikkate alınabilir.
- Sınıflarda en az 1 teknolojik eğitim materyali bulundurulabilir.(akıllı tahta, bilgisayar vb.)
- Öğretmenlere farklı uygulamalar yapabilmeleri için uygun imkanlar ve koşullar sağlanabilir.
- İlgili kurumların öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinde inovatif düşünceye ilişkin içeriklere, uygulamalar yer vermeleri her çalışan öğretmenin bu konuda daha bilgili ve yetkin olmasını sağlayabilir.
- Öğretmenlerin meslekte kıdem yılı arttıkça güncel eğitim anlayış, yöntem ve uygulamalarına uyum sağlayabilmeleri adına öğretmenlerin takibi yapılabilir ve bu konuda ihtiyaçları giderilebilir.
- Bu araştırma inovatif düşünme eğilimleri ile sınıf yönetimi becerilerinin ilişkisini incelemiştir. Farklı değişkenlerle, farklı çalışma gruplarıyla yapılacak başka çalışmaların alanyazınına katkı sağlayabilir.

Araştırma bulguları doğrultusunda; sınıf yönetiminin başarılı bir şekilde gerçekleşmesi için inovatif düşünce temelli uygulamaların etkili olduğu gözlemlenmiştir. Bu doğrultuda öğretmenlere, kurumlara ve diğer araştırmacılara verilen önerilerin hem alan yazınına, hem öğretmenlerin uygulamalarına, hem de çocukların eğitim-öğretim süreçlerine faydalı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Çoban, M. N. (2022, Şubat). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Duygusal Zekaları İle Sınıf Yönetimi Becerilerinin İncelenmesi . *Yüksek Lisans Tezi*.
- Özmuşul, M. (2012). Öğretmen Eğitiminde Yaratıcılık Ve İnovasyon. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 731-746.
- Akdeniz, M. Y. (2020). İnovasyon Eğitim Programının Öğretmenlerin Bireysel Yenilikçilik Davranışlarına Etkisi. *Yüksek Lisans Tezi*.
- Akgün, A. E., Keskin, H., Aksoy, Z., & Fidan, S. Ş. (2022). Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz’De (Yfa) Güncel Yaklaşımlar: İşletme Yönetimi Çalışmaları İçin Yeni Metodolojik Yönelimler. *Ulakbilge*, 299–306.
- Akgün, E., Yarar, M., & Dinçer, Ç. (2011). Okul öncesi öğretmenlerin sınıf içi etkinliklerde kullandıkları sınıf yönetimi stratejilerinin incelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1-9.
- Akyüz, K. C., Yıldırım, İ., & Gürsoy, K. (2020). Örgüt Kültürünün Çalışanlarda İnovatif Düşünce Geliştirme İş Tatmini ve Örgüt Bağlılığına Etkisi (Lif Levha Sanayi Örneği). *Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 1216-1226.
- Akyavuz, E. K., & Çakın, M. (2020). Covid-19 Salgınının Eğitime EtkisiKonusunda Okul Yöneticilerinin Görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 723-737.
- Alkan, M. (2014). Girişimcilerin girişimcilik, inovasyon yapma, inovatif düşünce ve inovatif girişimcilik düzeylerinin incelenmesi . *Yüksel Lisans Tezi*.
- Aravind, D., & Damanpour, F. (2012). Managerial Innovation: Conceptions, Processes, And Antecedents. *Management and organization review*, 423-454.
- Aslan, D., & Akyol, A. K. (2006). Okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve mesleki benlik saygılarının incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(2), 51-60.
- Aydın, A. (2000). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aydın, A. (2007). *Sınıf Yönetimi*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Başar, H. (2016). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Babaoğlu, E. (2011). Sınıf Öğretmenlerinin Kullandığı Sınıf Yönetim Modelleri. *Education Sciences*, 1635-1650.
- Babaoğlu, E., & Yıldırım, C. (2011). Sınıf Öğretmenlerinin Kullandığı Sınıf Yönetim Modelleri. *Journal of New World Sciences Academy*, 6(2), 1635-1650.
- Bakanlığı, S. (2020). *Covid-19 (Sars-CoV-2 enfeksiyonu) rehberi*. Sağlık Bakanlığı.
- Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388. doi:10.31592/aeusbed.598299
- Bilir, B., Akbaş, U., & Darıca, N. (2023). Okul Öncesi Öğretmenlerine Yönelik İnovatif Düşünme Eğilimi Ölçeğinin Geliştirilmesi. *EĞİTİM TEKNOLOJİSİ*, 13(1), 233-253.
- Bredekamp, S., & Copple, C. (2009). *Developmentally appropriate practice in early childhood programs serving children from birth through age 8*. Washington DC: NAEYC.

- Christensen, C. M., Raynor, M. E., Dyer, J., & Gregersen, H. (2011). *Disruptive Innovation: The Christensen Collection (The Innovator's Dilemma, The Innovator's Solution, The Innovator's DNA, and Harvard Business Review ... Will You Measure Your Life?)* (4 Items). Harvard Business Review Press.
- Cohan, A., & Honigsfeld, A. (2011). *Breaking the mold of preservice and inservice teacher education innovative and successful practices for the 21st century*. United Kingdom: Rowman: Littlefield Education.
- Dinçer, Ç., & Akgün, E. (2015). Okul Öncesi Öğretmenleri için Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Çeşitli Değişkenlerle İlişkisi. *Eğitim ve Bilim*, 187-201.
- Drucker, P. F. (1999). *Innovation and Entrepreneurship*. New York: Harper & Row Publishers Inc.
- Duran, C., & Saraçoğlu, M. (2009). Yeniliğin Yaratıcılıkla Olan İlişkisi ve Yeniliği Geliştirme Süreci. *Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F Yönetim ve Ekonomi*, 16(1), 57-71.
- Dursun, Ş. (2015). Matematik Öğretimi Ve İnovasyon. *Yaşam Bilimleri Dergisi*, 163-175.
- Elçi, Ş. (2007). *İnovasyon: Kalkınma ve Rekabetin Anahtarı*. Ankara: Nova Yayınları.
- Erbek, N., Asiltürk, E., & Kahyaoğlu, M. (2023). Fen Bilimleri Öğretmenlerinin İnovatif Düşünme Becerilerine İlişkin Özyeterlilik Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Fen Bilimleri Öğretimi Dergisi*, 153-179.
- Erol, H. K. (2022). Eğitimde Pedagojik İnovasyon . *Journal of Current Debates in Social Sciences*, 77-83.
- Evertson, C. M., & Emmer, E. T. (2016). *Classroom Management for Elementary Teachers*. London: Pearson.
- Gümüştekin, T. (2009). Bir Zorunluluk Olarak Kamuda İnovasyon. *Bilgiçağı Dergisi*, 56-59.
- Güven, E. D., & Cevher, N. (2005). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 71-92.
- Gangal, M. (2020). Uygulamalı Sınıf Yönetimi Eğitimi Ve Pedagojik Dokümantasyon Uygulamalarının Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerilerine Etkisi. *Doktora Tezi*. Ankara.
- Horne, S. (1980). Classroom Management. *British Journal of Teacher Education: International research and pedagogy*, 6(3), 228-235.
- Horne, S. (2006). Classroom management. *British Journal of Teacher Education*, 228-235.
- Ünal, S., & Ada, S. (2011). *Sınıf Yönetimi*. İstanbul: Nadir Kitap.
- Köksal, O., Dağal, A. B., & Duman, A. (2016). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okul Öncesi Eğitim Programı Hakkındaki Görüşlerinin Belirlenmesi. *International Journal of Social Science*, 46(4), 379-394.
- Kıral, B. (2021). Nitel Araştırmada Fenomenoloji Deseni: Türleri Ve Araştırma Süreci. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 10(4), 92-103. 12 22, 2022 tarihinde alındı
- Kaplan, Z. (2018). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerilerinin İncelenmesi . *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul.

- Kaya, P. G. (2021). İlkokul Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı Öğelerinin İnovatif Düşünce Açısından İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. Giresun.
- Koçak, B. (2018). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının İnovasyon Kavramına Yönelik Algıları. *Journal of Innovative Research in Social Studies*, 80-87.
- Kocasaraç, H., & Karataş, H. (2018). Yenilikçi Öğretmen Özellikleri: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 34-57.
- Krefting, L. (1991). Rigor in Qualitative Research: The Assessment of Trustworthiness. *The American Journal of Occupational Therapy*, 214-222.
- Ligon, E., & Fong, M. W. (2016). Transforming Design Thinking into Collaborative Innovation: Meeting the Emerging Needs and Demands of a Complex World Through Design Thinking and Collaborative Innovation. *Iridescent*, 40-46.
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Establishing trustworthiness*. SAGE Publications.
- Looney, J. (2009). Assessment and innovation in education. *J. Paris, Fransa: OECD Education Working Papers*.
- Mallett, O. (2019). Collaboration in Entrepreneurship Education: Challenges, Opportunities and Innovations. *Journal of Small Business & Entrepreneurship*, 177-182.
- Marczyk, G. R., DeMatteo, D., & Festinger, D. (2005). *Essentials of Research Design and Methodology*. New York: John Wiley & Sons Inc.
- McLean, S. V. (1997). Educating The Child-Centred Practitioner: Innovations And Dilemmas. *International Journal of Early Years Education*, 199-210 .
- MEB. (2023, Haziran). *Okul Öncesi Eğitim Programı*. Milli Eğitim Bakanlığı: <https://shorturl.at/syBY9> adresinden alındı
- Odabaş, H. (2003). İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitim ve Bilgi ve Belge Yönetimi. *Türk Kütüphaneciliği*, 22-36.
- Oktay, A. (1999). *Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem*. Epsilon Yayınevi.
- Oudeweetering, K. v., & Voogt, J. (2017). Teachers' conceptualization and enactment of twenty-first century competences: exploring dimensions for new curricula. *The Curriculum Journal*, 116-133.
- Paliç, G., & Keleş, E. (2011). Sınıf Yönetimine İlişkin Öğretmen Görüşleri . *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi* , 199-220.
- Parpucu, N., Polat, A. Y., & Akman, B. (2018). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde İlişkiler ve İletişime Yönelik Görüşleri. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 417-433.
- Richter, J., Hale, A. E., & Archambault, L. M. (2018). Responsible innovation and education: integrating values and technology in the classroom. *Journal of Responsible Innovation* , 98-103.
- Sands, L., Carr, M., & Lee, W. (2012). Question-asking and question-exploring. *European Early Childhood Education Research Journal* .
- Shank, M. K., & Santiago, L. (2021). Classroom Management Needs of Novice Teachers. *The Clearing House: A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas*, 26-34 .

- Simmons, R., & Thompson, R. (2008). Creativity and performativity: The case of further education. *British Educational Research Journal*, 601-618.
- Skills, P. f. (2010). *Framework for 21st century learning*. www.p21.org adresinden alındı
- Skills, P. f. (2010). *Framework for 21st century learning*.
- Soodak, L. C. (2010). Classroom Management in Inclusive Settings. *Theory Into Practice* , 327-333.
- Speziale, H. S., Streubert, H. J., & Carpenter, D. R. (2011). *Qualitative Research in Nursing: Advancing The Humanistic Imperative*. Lippincott Williams & Wilkins.
- Swaminathan, M. (1996). Innovative Child Care Programmes. *International Journal of Early Years Education* .
- Şentürk, Ş. N. (2023). Okul Öncesi Öğretmeninin Görev ve Yeterliklerine İlişkin Öğretmen, Öğretmen Adayı, Veli ve Yönetici Görüşlerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*.
- Tüm, G. (2020). Eğitimde İnovasyon ve Sosyal İnovasyon Etkileşimi. T. Balcı, A. O. Öztürk, & M. Aksöz içinde, *Schriften zur Sprache und Literatur IV* (s. 375-378).
- Taş, S. (2017). İnovasyon, Eğitim Ve Küresel İnovasyon Endeksi. *Bilge Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 99-123.
- Toran, M. (2017). Does sense of efficacy predict classroom management skills? An analysis of the pre-school teacher's professional competency. *Early Child Development and Care*.
- Tuncel, C. O. (2011). İnovasyon Sistemleri ve Ekonomik Gelişme: Bursa Bölgesi İmalat Sanayinde İnovasyon Süreçleri Üzerine Bir Alan Araştırması. *Doktora Tezi*. Bursa: Nilüfer Akkılıç Kütüphanesi Yayınları.
- Tuncel, C. O. (2012). "İnovasyon Sistemleri ve Ekonomik Gelişme: Bursa Bölgesi İmalat Sanayinde İnovasyon Süreçleri Üzerine Bir Alan Araştırması. Bursa: Nilüfer Akkılıç Kütüphanesi Yayınları.
- United Nations Educational, S. a. (2020, 04 30). *COVID-19 educational disruption and response*. 12 22, 2022 tarihinde UNESCO: <https://www.unesco.org/en/covid-19/education-response> adresinden alındı
- Vural, D. E., & Kocabaş, A. (2016). Okul Öncesi Eğitim ve Aile Katılımı. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(59), 1174-1185.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri ve Önemi. *Eğitim ve Bilim*.

EK A: GÖRÜŞME FORMU

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU

Sayın Katılımcı; bu çalışmanın amacı aktif olarak resmi ya da özel okul öncesi kurumunda çalışan okul öncesi öğretmenlerin; sınıf yönetiminde inovatif düşünme eğilimlerine ilişkin görüşlerini incelemektir. Bu bağlamda okul öncesi kurumunda görev yapan öğretmenlerle görüşme yapılmaktadır. Yapacağımız görüşmede verilen bilgiler, sadece bu araştırmada kullanılacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. İzniniz olursa görüşmelerimiz sırasında ses kayıt cihazını kullanmak istiyorum. Görüşmemizin yaklaşık 30 dk süreceğini tahmin ediyorum. Bana görüşmeye başlamadan sormak istediğiniz bir soru varsa, önce bunu yanıtlamak isterim. Dr. Öğr. Üyesi Şefika Melike Çağatay danışmanlığında yürütmüş olduğum yüksek lisans tezime görüşlerinizle katkılarınız için şimdiden teşekkür ederiz

Didem Merve ENGİL

Okul Müdürü

Kişisel Bilgiler ve Giriş Soruları:

1. Yaşınız?
2. Eğitim Durumunuz?
Önlisans,
Lisans,
Yüksek Lisans.....
3. Mezuniyet yılınız?.....
4. Kaç yıldır öğretmenlik mesleğini yapıyorsunuz?.....
5. Hangi yaş grubu ile çalışmaktasınız?.....
6. Sınıf mevcudunuz kaçtır?

Araştırmanın İçeriği ile İlgili Sorular:

1. Aldığınız akademik eğitim dışında mesleğinize ilişkin aldığınız eğitimler nelerdir?
Bu eğitimleri alma nedeninizi açıklayınız
2. Sınıf yönetiminizi değerlendirecek olsanız kendinizle ilgili güçlü yönleriniz nelerdir? Nedenleri ile açıklayınız
3. Sınıf yönetiminizi değerlendirecek olsanız kendinizle ilgili zayıf yönleriniz nelerdir? Nedenleri ile açıklayınız
4. Sizce başarılı bir sınıf yönetimi için gerekli unsurlar nelerdir?
5. Bir okul öncesi öğretmeni sınıf içerisinde hangi alanlarda inovatif(yenilikçi) olabilir? Bu yenilikler sizce neler olabilir?
6. Kendinizi inovatif(yenilikçi) düşünce yapısına sahip bir öğretmen olarak tanımlar mısınız? Sebepleriyle açıklayınız.
7. Sınıftaki günlük akışınızı göz önünde bulundurduğunuzda inovatif(yenilikçi) düşünce temelli uygulamalarla çözdüğünüz problem durum ya da durumları var mıdır? Örnek vererek açıklayınız
8. Sınıf yönetimini kendiniz için kolay ve uygulanabilir kılmak için kullandığınız inovatif(yenilikçi) düşünme temelli yöntemler var mıdır?

Sonda: Derse katılmak istemeyen ya da ders düzenini bozan öğrencileriniz için geliştirdiğiniz ya da kullandığınız bir dikkat çekme, o öğrenciyi derse katmaya yönelik inovatif(yenilikçi) düşünce temelli yöntemleriniz var mıdır? Bu yöntemleri nasıl edindiniz ve etkili olduğuna ilişkin spesifik bir örnek verebilir misiniz?

9. Bir okul öncesi öğretmeni olarak sınıf yönetiminde inovatif(yenilikçi) düşünce temelli uygulamalar yapmanın sağladığı faydalar olduğunu düşünüyor musunuz? Nedenleriyle açıklayınız.

EK B: ETİK KURUL ONAYI

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ BEŞERİ VE SOSYAL BİLİMLER ETİK KURULU KOMİSYONU

**26.05.2023 TARİHLİ
41/2023 No'lu TOPLANTI KARARLARI**

- 6) Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Öğrencilerinden Didem Merve Engil'in, Dr. Öğr. Üyesi Şefika Melike Çağatay danışmanlığında gerçekleştireceği "Okul Öncesi Öğretmenlerinin İnovatif Düşünme Eğilimleri ile Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı araştırmasının Beşeri Bilimler etik standartlarına uygunluğu Yeditepe Üniversitesi Beşeri ve Sosyal Araştırmalar Etik Kurulu tarafından değerlendirilmiş ve onaylanmıştır.
- 7) Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gastronomi ve Mutfak Kültürü Yüksek Lisans Öğrencilerinden Yeliz Baylan'ın, Prof. Dr. Sibel Özilgen danışmanlığında gerçekleştireceği "Modifying the Visual-Texture Complexity of Food to Direct Consumers' Attention towards More Sustainable Options: Turkish Rice Pudding 'Sütlaç' as a Case" başlıklı araştırmasının Beşeri Bilimler etik standartlarına uygunluğu Yeditepe Üniversitesi Beşeri ve Sosyal Araştırmalar Etik Kurulu tarafından değerlendirilmiş ve onaylanmıştır.
- 8) Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler (Fransızca) Yüksek Lisans Öğrencilerinden Tuğba Kazancı'nın, Dr. Öğr. Üyesi Ebru Eren danışmanlığında gerçekleştireceği "Les révolutions des signes en tant qu'« instruments de nationalisation » dans le cadre des politiques linguistiques et éducatives en Azerbaïdjan" başlıklı araştırmasının Beşeri Bilimler etik standartlarına uygunluğu Yeditepe Üniversitesi Beşeri ve Sosyal Araştırmalar Etik Kurulu tarafından değerlendirilmiş ve onaylanmıştır.
- 9) Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bilişsel Bilimler Yüksek Lisans Öğrencilerinden Hatice Yüksel'in, Dr. Öğr. Üyesi Dionysis Goularas danışmanlığında gerçekleştireceği "Musical Metaphors: Innate and Objective?" başlıklı araştırmasının Beşeri Bilimler etik standartlarına uygunluğu Yeditepe Üniversitesi Beşeri ve Sosyal Araştırmalar Etik Kurulu tarafından değerlendirilmiş ve onaylanmıştır.
- 10) Yeditepe Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü Lisans Öğrencileri Kübra Karaçam ve Yaren Ayhan'ın, Dr. Öğr. Üyesi Burcu Ünlütürk danışmanlığında gerçekleştirecekleri "PSY-494 Araştırma Projesi" başlıklı araştırmasının Beşeri Bilimler etik standartlarına uygunluğu Yeditepe Üniversitesi Beşeri ve Sosyal Araştırmalar Etik Kurulu tarafından değerlendirilmiş ve onaylanmıştır.

EK C: ANKET VE ARAşTIRMA İZNİ

EK D: BENZERLİK RAPORU